

"BOLWERK - zo lezen wij in het jaarboekje 1979 - 1980 - is evenzeer bestemd voor ouders als voor leerlingen. Wij delen het in de klassen uit; het is de bedoeling dat de leerlingen het aan hun ouders laten lezen.

Ontwerp voorpagina:
Arend Nijman

..... bleken ook leraren mensen te zijn
wanneer zij als zodanig werden behandeld

M. Möller.

Key-operator: mw. J. Slimmers Martin
Eindredactie: L. Verzuu

BOLWERK is een forum. Dat wil zeggen een blad met als eerste en uitdrukkelijke bedoeling zoveel mogelijk mensen binnen onze schoolgemeenschap met elkaar in gesprek te brengen; juist, als het even kan, over belangrijke en derhalve controversieele zaken.
Wat in BOLWERK staat komt dus alleen en uitsluitend voor rekening van degenen die de betreffende artikelen ondertekenen.

BOLWERK

DE VREDE GETEKEND -

EN MEER DAN DAT

Oudervereniging en eindredacteur lagen - dat zal zelfs de slaperigste lezer niet ontgaan zijn - een aantal nummers lang met elkaar in de clinch.

Wie zich hierover verheugden en zich nu dus verkneukelen bij de gedachte dat de strijd in dit nummer frisch und fröhlich voortgezet zal worden moet ik helaas teleurstellen met de mededeling dat de vrede getekend is. 'Partijen' - wij dus - zijn het eens geworden. Tamelijk roerend zelfs. En dat alles zonder dat er waters in wijnen gedaan zijn. Er is over en weer alleen het een en ander verhelderd.

Zo vertelde de oudervereniging dat men zich erg verongelijkt gevoeld had door de toon van mijn verhaal in Bolwerk no 2 van deze jaargang. Men had zoiets in de verste verte niet verwacht omdat men in de veronderstelling verkeerde dat het gesprek waarvoor men mij eind vorig jaar uitgenodigd had, ook voor mij bevredigend was verlopen.

Ik heb daarop uiteengezet dat het tegendeel het geval was; dat ik naar huis gegaan was met het idee: "Hier moet wat gebeuren, anders is het afgelopen met Bolwerk".

Wetend hoe gevoelig men in deze tijd van inkrimpand leerlingenbestand is voor wat ouders denken en willen, was ik namelijk - zo heb ik gezegd - doodsbenauwd dat de ideeën die enige leden van de oudervereniging opperden om redenen van opportuniteit door de school overgenomen zouden worden. Dat wil zeggen: niet vanwege de eventuele innerlijke redelijkheid van die ideeën - dan zou er natuurlijk ook niets op tegen zijn geweest -, maar vanwege de herkomst van die ideeën.

Welnu, om dit gevaar te keren, om te voorkomen dat men ideeën van ouders over zou nemen enkel en alleen omdat ze van ouders afkomstig waren, heb ik gemeend een enigszins geharnast artikel te moeten schrijven. Dat de toon van het verhaal althans in de eerste alinea's een beetje agressief was vond zijn oorzaak in het feit dat ik de opmerking van enige bestuursleden van de oudervereniging over negatieve reacties van hun achterban, geïnterpreteerd heb als wapperen met macht.

Goed ik geef onmiddellijk toe: die interpretatie, die uitleg is van mij. Van voor naar achter, van links naar rechts en van boven naar beneden. Geheel en al dus. Maar dát gesuggereerd is dat meer ouders dan de geachte afgevaardigden zelf tengevolge van Bolwerk negatieve reacties in de richting van de school vertoonden stond voor mij als een paal boven water en ik ben dan ook bijzonder blij dat dhr. Liesker, die toender-tijd voorzitter van de oudervereniging was dit zonder meer bevestigde.

Enfin, zo verhelderden we over en weer het een en ander en voor we erg in hadden zaten we alweer op één lijn. Dat wil natuurlijk niet zeggen dat we het nu ineens en in alle opzichten volmaakt met elkaar eens bleken te zijn, maar dat gaandeweg aan het licht kwam dat er eigenlijk een uitstekende basis voor onderlinge verstandhouding en samenwerking aanwezig is.

Achteraf betreur ik de kortsluiting dan ook geenszins, want zonder die storing zouden oudervereniging en Bolwerk elkaar in het gunstigste geval hooguit niet té-gengewerkt hebben. Zo immers lagen de zaken voorheen en dat was ook niet om over naar huis te schrijven. Nu echter zijn we veel verder gekomen; juist doordat de oudervereniging zwaarder dan ik tilt aan de gevolgen van haars inziens kwalijke teksten. Wil je namelijk niet tornen aan het recht op vrije meningsuiting - en dat wil de oudervereniging niet - dan blijft er maar één weg over om de schadelijke teksten te neutraliseren en dat is de weg van de repliek. Welnu, de oudervereniging realiseert zich dit en is bereid deze weg te gaan. Is dat een reden tot vreugde - op die manier verwezenlijkt de oudervereniging namelijk nillens willens een van de doeleinden van Bolwerk -, nog verheugender is het dat de oudervereniging naar ik begrepen heb achter de intentie van Bolwerk staat en daarom wil bevorderen dat ouders echt mee gaan draaien in de informatie-verstrekking, discussie en gedachtenwisseling die Bolwerk beoogt te zijn. Let wel, ik zeg: "beoogt". We zijn er namelijk nog op geen stukken na.

Bolwerk bevindt zich nog veel te veel aan de rand van het schoolbedrijf, het ligt nog veel te veel in de sfeer van de onverplichte franje - wel leuk, maar ja de zon gaat toch wel op.

Hoewel dat laatste verbluffend goed gezien is ben ik toch zo vrij op te merken dat een blad als Bolwerk in het geestesgebeuren dat met name een bijzondere school zou kunnen zijn, een kostbaar instrument zou kunnen zijn - u ziet, ik hou nogal wat slagen om de arm - als men maar bereid was zich in de mogelijkheden, het functioneren van zo'n blad te verdiepen. Maar goed, we gaan vooruit.

Deze keer dank zij met name dhr. Liesker en dhr. en mevr. Hoedemaker met wie ik het gesprek mocht hebben waar dit verhaal het gevolg van is.

Ik hoop van harte dat het gevoel voor verantwoordelijkheid dat hen ertoe bracht zich in de zaak van Bolwerk te verdiepen, aanstekelijk zal werken.

VAN DE DIRECTOR

Vorige week maandag stond er in de kranten een pagina-grote advertentie van het Nederlands Genootschap van Leraren, dat aan iedereen zijn verontrusting wilde laten blijken over het Ontwikkelingsplan voor het Voortgezet Onderwijs van minister Pais en staatssecretaris de Jong. In dat plan hebben de beide bewindslieden uiteengezet hoe het onderwijs zich in de komende tien jaren zou moeten ontwikkelen. Van allerlei kanten zijn er grote bezwaren geopperd: sommigen vinden dat de plannen veel te ver gaan, bijv. omdat nieuwe werkvormen worden vereist zonder dat de onderwijsgeevenden daarin voldoende zijn of zullen worden geschoold, of omdat zij vrezen dat scholen tot mammoet-bedrijven zullen moeten uitgroeien om alle verlangde mogelijkheden te kunnen aanbieden, of omdat zij vinden dat er onvoldoende gegevens beschikbaar zijn uit experimenten om nu al ingrijpende veranderingen in het bestaande onderwijs verplicht voor te schrijven voor alle scholen; anderen echter zijn van mening dat het voortgezet onderwijs principieel anders moet worden opgezet, dat moet worden verder gewerkt met de plannen van het vorige kabinet met betrekking tot de zogenaamde middenschool en dat het plan van de huidige regering in feite niets nieuws brengt en de bestaande, door hen ongewenste, situatie laat bestaan. Tijdens de bespreking van het plan in de Onderwijscommissie van de Tweede Kamer op 12 mei jl. is er van alle kanten kritiek uitgebracht, zodat het onwaarschijnlijk lijkt dat het Ontwikkelingsplan een meerderheid zal behalen. Intussen staat, dankzij of ondanks Contourennota's (weet u nog wel) en OPVO, de ontwikkeling van het onderwijs niet stil: ook op onze school proberen we in goed onderling overleg het juiste midden te vinden tussen wenselijkheden en gestelde eisen. Op dit moment worden de nodige voorbereidingen getroffen om in het volgende schooljaar met een Onderwijs(ontwikkelings)groep, die zich met deze problematiek zal gaan bezighouden, te starten.

Tijdens het schooljaar 1977/1978 is een nieuwe leerlingenraad ontstaan, nadat gedurende vele jaren van een dergelijke organisatie geen sprake was geweest. Het heeft steeds in de bedoeling gelegen de leerlingen te betrekken in het overleg over zaken die voor hen van belang zijn; daarnaast bestond en bestaat nog steeds de mogelijkheid dat zij zelf zaken aan de orde stellen, die zij van belang achten. Dat er op school een schoolcafé bestaat, dat er een eigen telefoonlijn voor de leerlingen is, dat er geprobeerd wordt in gezamenlijk overleg leefregels voor onze schoolgemeenschap te maken, dat veranderingen in proefwerkregelingen worden gemaakt, is sindsdien door het bestaan van die raad mogelijk geweest. Ik denk dat er nog tal van andere zaken zijn, voor leerlingen van belang, die gezamenlijk geregeld zouden kunnen worden. Het bestuur van onze school wil graag dat alle geledingen van de gemeenschap meedenken en meepraten over wat er dient te gebeuren; de staf, door dat bestuur aangewezen om leiding te geven aan het schoolgebeuren, wil die inspraak van de geledingen graag horen. Het spijt mij dan ook echt dat het schijnt dat de leerlingen op dit moment hiervoor weinig belangstelling hebben. Het is uiteraard onmogelijk dat de staf vertegenwoordigers aanwijst; ook docenten, beampten en ouders kiezen zelf hun afgevaardigden in het te voeren overleg. Ik hoop dan ook van harte dat de pogingen die momenteel worden gedaan om tot een keuze van nieuwe leerlingenvertegenwoordigers te komen, succes zullen hebben.

Over ruim een maand zal ook dit 24ste schooljaar tot het verleden behoren; ons allen wachten nog de laatste restjes. Voor de meesten van ons zullen die nog een heleboel vergen aan werk, tijd en inspanning. Graag wens ik ons allen daarbij de beste resultaten.

M. Siewe.

TERUGBLIK

EDUCATION IS AN ADMIRABLE THING. BUT IT IS WELL TO REMEMBER FROM TIME TO TIME THAT NOTHING THAT IS WORTH KNOWING CAN BE TAUGHT
(Oscar Wilde)

Een, ironisch genoeg, zonnige zomerdag betekende het abrupte einde van een in aanvang zorgeloos schijnend bestaan. Reeds maanden vóór de eerste schooldag werden wij bedreigd met confiscatie van de knikkerzak bij onvoldoende resultaten. "Nu komt het er op aan jongen! Nu moet er gewerkt worden!" Wij, argeloze jongelui, nauwelijks de korte broek ontgroeid, werden geconfronteerd met het feit dat een lijn oneindig, aftrekken het tegengestelde van optellen en een lerares in het frans toch mannelijk is. Een leraar was toen een heilige waar je tegen op zag.

In de tweede en derde klassen deden natuurkunde respectievelijk scheikunde hun intrede. Eindelijk kwamen wij aan de weet wat een meter was, dat je atomen nooit zou kunnen zien maar dat je toch maar moest geloven dat wij eruit zijn opgebouwd, dat water bij verkoeling tot beneden 0° ijs wordt en gewapend met deze wijsheden belandden wij in de tweede helft van ons middelbare schoolleven. Zonder natuur- en scheikunde.

Orthogonale hyperbolen en isonuts-curves waren al gauw niet meer uit ons leven weg te denken, terwijl 'meneer Hendriksen' ons vermaakte met Chileense boomsoorten, korrelstructuren en het aantal inwoners van Timboektoe. Desalniettemin hebben wij in die jaren ook nog iets nuttigs geleerd. In de twee laatste jaren namelijk bleken ook leraren mensen te zijn wanneer zij als zodanig werden behandeld en werd, o.i. vooral bij A-pakketten, de mogelijkheid geboden een kritische geest en instelling te ontwikkelen, waartoe de mogelijkheden in lagere klassen minder aanwezig waren. Die kans werd echter niet door iedereen benut.

Het eindexamen tenslotte, kan vergeleken worden met de sprong over een sloot van een meter of twee. Op zich niet zo moeilijk zij het niet dat in de sloot een aantal krokodillen hun middagdutje doen, hetgeen sommige leerlingen, louter uit angst, in de sloot doet belanden. De krokodillen vormen een educatieve vondst die sommige docenten tot in de vingertoppen beheersen; opnaaierij noemden we dat.

De laatste twee, drie jaren maakten we kennis met de westerse literatuur, die op verschillende educatieve manieren werd benaderd. Werd soms nader op sociale en/of filosofische achtergronden ingegaan, andere leraren stelden zich tevreden met het droog opsommen van auteurs en hun literaire producten. Het doel van het literatuuronderwijs is wat kennis te geven van, en daardoor warm te maken voor, literatuur. In bijna alle gevallen wordt het tegendeel bereikt, hetgeen mede te wijten is aan het hoge aantal te lezen boeken, vooral als je drie of nog meer talen hebt. Vooral bij Economie (I) wordt nogal eens de nadruk gelegd op de, vaak nutteloos aandoende, theoretische kanten van het desbetreffende vak (voor ingewijden: consumentengedrag bijv.). Dit is overigens niet aan leraren, maar aan vastgeroeste economen, die de exameneisen opstellen te wijten. Wij, en met ons de economische sectie van onze school, zouden graag meer aandacht voor sociaal-praktische problemen en situaties zien.

Waar wij ons vooral het laatste jaar vreselijk aan ergerden, maar waar wij zelf aan meededen, was de belachelijke cijferjacht.

vervolg: zie p 28

A G E N D A

- vr 23 mei filmavond
- ma 26 mei tweede pinksterdag, vrij
- wo 28 mei 14.00 uur, ontvangst nieuwe brugklas in aula
- do 29 mei docentenvergadering over herkansingen eindexamenkandidaten.
eerste diploma-uitreiking; 15.30 uur havo,
20.00 uur vwo.
- ma 2 t/m di 10 juni proefwerkperiode, geen lessen
- do 5 t/m ma 16 juni c.s. tweede tijdvak
- do 5 juni feest eindexamenklassen
- wo 11 t/m do 19 juni overgangsvergaderingen
- vr 20 juni 14.00 uur promotie brugklassen
- za 21 juni 14.00 uur vertrek schoolkamp
- ma 23 juni fietsenrally, inlichtingen bij dhr. Hoenderdos
- Zie verder jaarboekje.

TELAATKOMERS-REGELING

Er wordt voortaan bij de afhandeling onderscheid gemaakt, of een leerling gewoon even telaar is, dan wel een groot gedeelte van de les gemist heeft. De norm hiervoor: minder of meer dan 15 minuten.

- minder dan 15 minuten te laat wordt afgehandeld volgens de bekende telaarcomers-regeling;
- meer dan 15 minuten wordt afgehandeld door de conrector. Deze regelt dat de leerling de gedeeltelijk gemiste les inhaalt.

Gevraagd: vakantiehulp in de week van 5 tot en met 12 juli. Ervaring in de omgang met een geestelijk gehandicapt kind strekt tot aanbeveling. Inlichtingen bij conrector Hoving.

Te koop aangeboden: tweede hands elektrische stencilmachine met toebehoren (Gestetner). Nadere gegevens bij de administrateur van de school, dhr. Van Hamond.

MODE

VOOR OP krukken

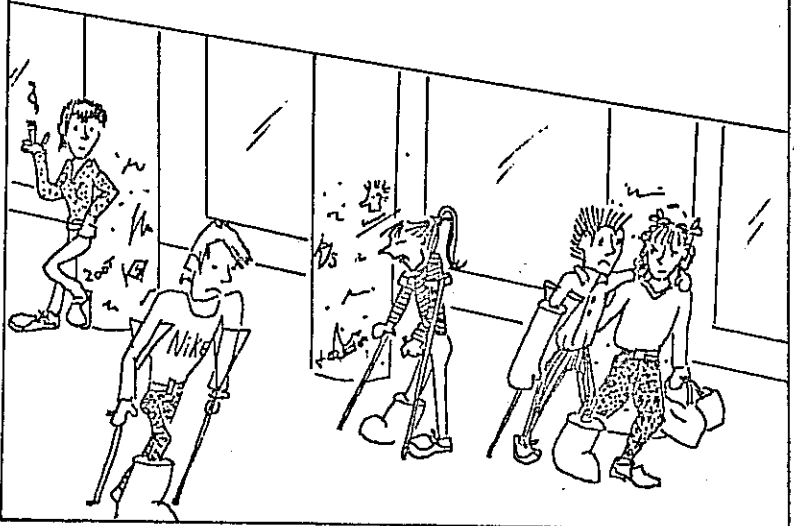
no Pgl

JA, DIE NIEUWE MODE-TREND, DIE PIUS X WIL LANCEREN...

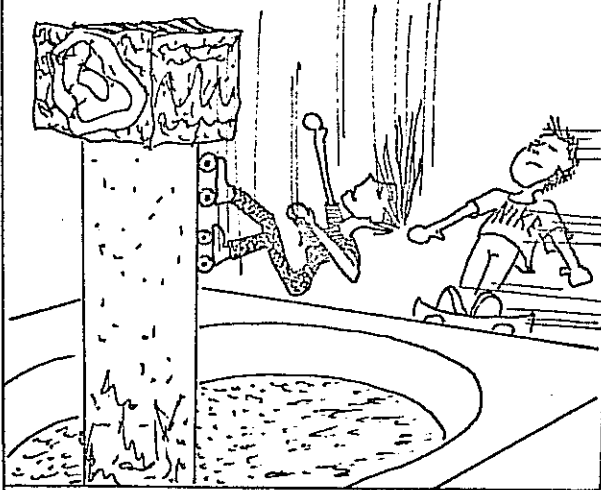

Tol

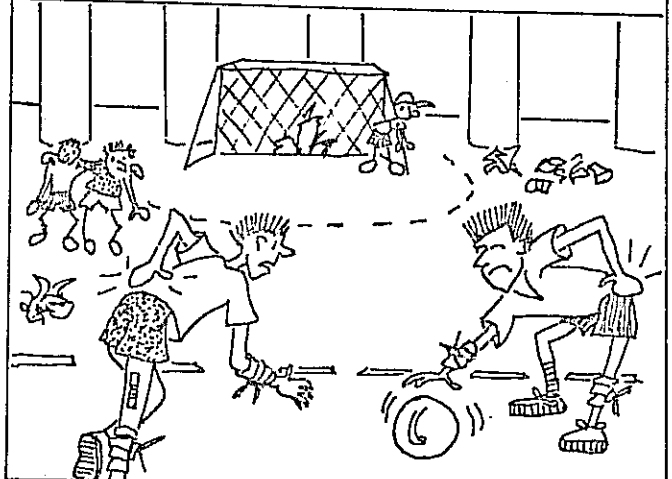
... EERST DEDEN ZE OF HET EEN GEWOON ONGELUKJE WAS. ZO IN DIE TIJD VAN DE VONDELSTRAAT...

MAAR ZE WILLEN ZICH GEWOON AFZETTEN TEGEN DE SKATE-BOARDERS...

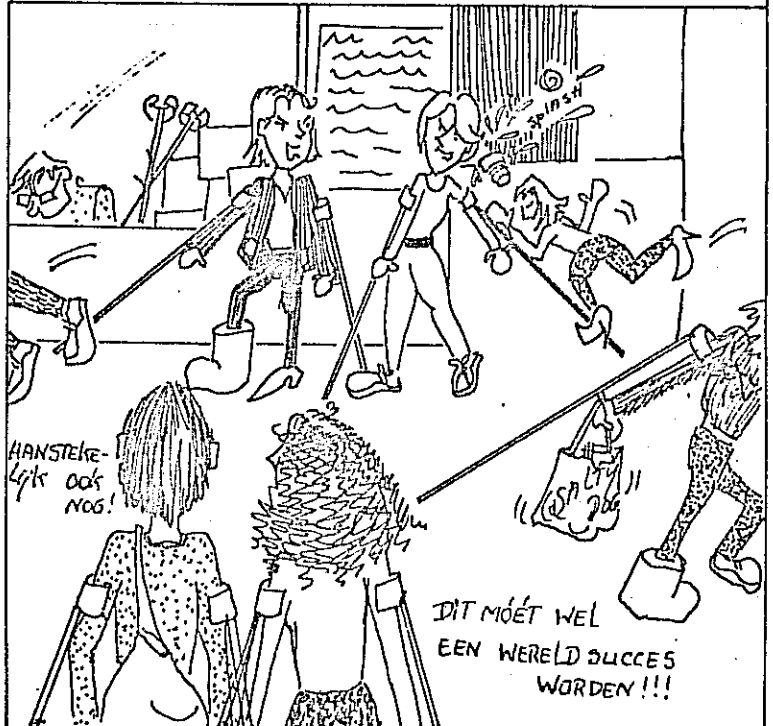
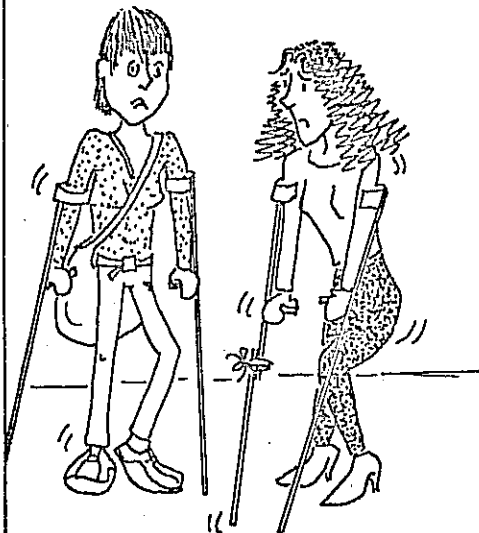

DE KIJT.. WAT KUN JE OOK VERWACHTEN VAN ZIJN SLAP ZOOITJE ?

4 IS WEL EVEN WENNEN...

GELUKKIG AFTREKBAAR VAN HET ZIEKENFONDS...

HANSTEKE-lyk ook NOG!

DIT MOËT WEL EEN WERELD SUCCES WORDEN!!!

DANNY EDWARDS

.... ik sta vandaag voor de velle honderd procent achter elke gedachte die ik in dit artikel uit heb proberen te drukken en dus veracht ik elke letter die ik op papier heb gezet, want ieder van die symbooltjes verkracht mijn ideeën op de meest gruwelijke wijze. En als ik dan ook iedereen aanbeveel dit artikel niet te lezen maar geestelijk te drinken zal ook wel niemand begrijpen wat ik met die afgrijselijke formulering probeer te zeggen

... de weinige mensen hier op school die mij langer kennen dan zo'n jaar of zes weten dat ik vroeger een niet minder dan briljante leerling was. In mijn tweede jaar in deze inrichting kelderde de zaak en een briljante leerling ben ik nooit meer geweest. Voel ik me hier rouwig om? Volstrekt niet. Ik verbaas me al jaren over mensen die helemaal in paniek raken als hun rapportcijfer een half punt te laag is of als ze bij het nakijken van een proefwerk 'benadeeld' zijn. Weet je opeens minder als je een te laag cijfer hebt?

Wat minder maar toch verbaasd heb ik altijd gestaan tegenover het fenomeen diploma-drift. Van alle kanten wordt je altijd ingeprent dat je dat papiertje móet halen omdat je toch 'vooruit' moet willen, en zonder zo'n ding bereik je niets.

Waarom niet, vraag ik me dan af. Is iemand zonder zo'n papiertje minder waard dan iemand mét? Nee, natuurlijk niet, maar iemand mét heeft dingen geleerd die iemand zónder niet heeft geleerd. Onzin, zeg ik.

Neem mij: ik heb de vijfde klas in de eerste poging doorlopen en ging over naar 6 gym zonder onvoldoendes. In een examenjaar leer je tegenwoordig bijna niets nieuws meer, zodat ik dus kan stellen dat ik 90% van de vereiste schoolkennis bezit. Maar omdat ik geen papiertje heb word ik straks bij bepaalde bedrijven en studies afgewezen.

Dit bewijst voor mij dat in de huidige maatschappij dat papiertje op zich veel meer waarde heeft dan de kennis die het ding feitelijk heet te vertegenwoordigen. Deze conclusie wordt nog gesteund door wat ik om me heen zie: mensen die één, twee of soms geen enkel vak interessnt vinden en de rest erbij genomen hebben als opvulling om dat papiertje maar te krijgen. Een half jaar na hun eindexamen zullen die mensen niets meer van die vijf, zes 'bij'-vakken weten, hoewel hun diploma het tegendeel beweert. Toch zullen deze mensen wél aangenomen worden en ik niet, al is er in kennis nauwelijks verschil.

Maar ik treur hier echt niet om. Ik heb geen zin om nu op m'n 19e, 20e nog verder in die maatschappelijke gehaktmolen te stappen die 'mij' dan over veertig jaar weer uit zou spugen. Daarom wil ik ook geen diploma hebben; ik wil geen 'zekerheid' - zelden heb ik een walgelijker woord op papier gezet - in mijn korte leventje. Het laten lopen van dat diploma is dan ook niet de weg van de minste weerstand maar de weg van de meeste weerstand omdat je de plicht erkent om je leven zinvol te leiden, je niet vast te pinnen op één beslissing uit het verleden maar steeds weer die beslissingen te nemen, open staan voor nieuwe dingen, nooit denken aan wat je wil worden maar altijd aan wat je wil blijven.

Met dat typisch Westerse jezelf een doel stellen en er dan maar zo hard mogelijk achteraan rennen bereik je helemaal niets. Deze maatschappij die mensen dwingt in één bepaalde richting is een

regelrechte bedreiging van de mensheid omdat mensen die allemaal hetzelfde doen en denken nooit een aanvulling van elkaar kunnen zijn, hoogstens een invulling

... zoals ook iemand die 'Anarchie NU!' op een muur spuit handelt tegen het wezen van de anarchie. Maar echte anarchie is nu eenmaal onmogelijk en juist daarom iets wat nagestreefd zou moeten worden: het is een norm waar niet mee gesjoemeld kan worden

... en als ik een agent van de Mobiele Eenheid in elkaar zou slaan leel ik niet een mens met tegengestelde ideeën maar een voorgeprogrammeerde, geïndoctrineerde robot in een apepakkie Ik zit nog steeds te wachten op tv-beelden van krakers die M.E.-ers rossen, waarop de laatsten sissend leeglopen

... over het niet functioneren van de leerlingenvertegenwoordiging hier op school.

Allereerst die leerlingen: 90% van de mensen hier op school is volkomen ongeïnteresseerd in alles wat niet te maken heeft met het zo gauw en minst vermoeiend mogelijk behalen van zo'n papertje.

Aan een voetbaltoernooi willen ze wel meedoen als ze het maar niet zelf hoeven te organiseren, naar sosen komen ze wel als ze maar niet hoeven opruimen en die leerlingenraadvergaderingen gingen ook maar van je vrije tijd af, nietwaar?

Dan de staf: een zo op het oog zeer welwillend college van beter wetende heren die het allemaal zo goed bedoelen. Zij hebben inderdaad een stimulerende invloed gehad bij het oprichten van een leerlingenvertegenwoordiging, maar daarna was hun invloed grotendeels één die zich uitte in zaken als het twaalf maanden te laat aanbrengen van de beloofde ventilatoren in de kapel, de meer dan een jaar geleden door de leerlingenraad aangevraagde zoemer in de kapel waarvan ik de aankomst niet meer zal meemaken, en verder een aantal nooit onmiddellijk en rechtstreeks uitgelegde eenzijdige beslissingen, zoals het verwijderen van tassenrekken, het veranderen van een telaarcomersregeling en het herhaald inmengen met interne zaken van het schoolcafé, met name de vervuiling daar - ik herinner me een waanzinnig stel maatregelen voorgesteld door de staf.

Het zou dus maar het beste zijn als de leerlingenraad zichzelf ophief; deze school is er blijkbaar niet rijp voor. Wanneer het ding tenslotte ten grave is gedragen kan niemand tenminste meer zeggen dat er - formeel - zoiets als leerlingeninspraak is, want praktisch is die er niet en is die er ook zo goed als nooit geweest

.... en op zich heb ik ook niets dan lof voor leerlingen hier op school die zich links noemen; het zijn tenminste mensen die niet klakkeloos denken wat hun ouders en oudervereniging vóór hun dachten, maar - hoop ik - zoveel mogelijk uit zichzelf links werden. Maar waar ik me vaak mateloos aan erger is het loze geschreeuw waaraan een groot aantal links georiënteerden - overal in het land - zich schuldig maakt. Op het moment is het bijvoorbeeld mode om te pas en te onpas 'Van Agt is een droplul' of iets dergelijks te durven zeggen. Het was denk ik dat geschreeuw dat me ertoe bracht mezelf een jaar of wat geleden juist rechts te noemen. Een negatieve keus dus. Maar langzamerhand ben ik toen gaan inzien dat rechts net zo min iets doet als links; ze maken alleen wat minder herrie en daardoor lijken ze intelligenter. Dit alles zou tot gevolg hebben dat ik zelf een nieuwe partij zou moeten oprichten om tevreden te kunnen zijn maar dat ben ik niet van plan. Waarom niet? Omdat ik daar niet alleen te lui voor ben

maar ook mezelf dan in hetzelfde rijtje zou zetten als al die anderen in dat wereldje waar partijpolitieke motieven zwaarder tellen dan de belangen van het volk dat ze gezegd hebben te vertegenwoordigen.

Als iemand hier iets aan zou willen doen of de hele maatschappij fundamenteel zou willen veranderen zou hij dus niet de politiek in moeten want (partij-)politiek is inherent aan deze maatschappij, en je kunt niet iets veranderen door te doen wat je wil veranderen

... het toppunt van liefde is met z'n tweeën in een langzaam heeter wordende ketel met water stappen, mekaar voelen oplossen in het warme water en tenslotte na het kookpunt met de waterdamp opstijgen in de blauwe hemel ...

.... de Nederlandse pers schrijft dat het Ik-tijdperk is begonnen maar dat maak ik wel uit. Bovendien vind ik één lelie mooier dan alle narcissen van de wereld ...

... de hele hedendaagse muziek is één grote rotzooi en bijna alles wat daarvoor kwam is inmiddels verouderd. Slechts enkele stukken muziek (gedeeltes uit 'Daphnis et Chloë' van Ravel, de 'Berceuse' van Busoni in de bewerking van Schönberg, en enkele nummers van Deep Purple, Sex Pistols, Wire, Pil en Siouxië) en het verschijnsel 'Nights of Dreaming' van Kodiak Stone kunnen mij nog regelmatig bekoren. Het wordt tijd voor iets nieuws, maar helaas zijn opmerkingen zoals die van meneer Sting ('ik stap eruit als ik er genoeg aan verdiend heb') tekenend voor de creativiteit van de heren Musici. Weg met de commercie, het goedkope effectbejag en de drang naar waardering! Het antwoord is nu op iemand die met een gitaar twintig jaar op een onbewoond ieland gaat zitten ...

... het leven is waard geleefd te worden en elk mens is in principe waard door zijn medemensen gerespecteerd te worden. Maar in tegenstelling tot het leven staat de werkelijkheid van de huidige maatschappij en elk mens die zich aanpast aan die maatschappij in plaats van die maatschappij aan te passen aan zichzelf verliest steeds meer aan respect en waarde als mens omdat hij de waarde van het leven ontkent ...

FRUSTATIES

Alvorens ik mijn fiets voor de laatste maal de trap van de fiet-senkelder opduw moet ik toch nog enige opmerkingen maken ten aanzien van de gang van zaken tijdens het schriftelijk eindexamen. Ten eerste: waarom moesten op donderdag in het dokterskamertje aangrenzend aan de aula mensen zijn en waarom moesten deze mensen hevige discussies voeren? Terwijl ik daar - en anderen die daar in de buurt zaten ook - mijn hersenen zat te pijnigen op een samenvatting van Nederlands?

Indien de staf hierop een antwoord kan geven zie ik dit gaarne spoedig tegemoet.

Ten tweede: waarom moest er tijdens het eindexamen Biologie maandag 28 april zo verschrikkelijk veel herrie zijn in de ruimten vóór de aula? De surveillanten waren een tijdlang - zeker tien minuten - 'onmachtig' hier iets aan te doen. Totdat een medeleerling zelf het initiatief nam ... daarna was het pas stil. Zeer frustrerend.....

Ten derde: het gedrag van de surveillanten tijdens het examen; bv. een docent gooit een papiertje in de prullebak maar moet het

daarvoor eerst zeer luidruchtig in honderd stukjes scheuren. Zeer hinderlijk

Ik hoop dat de staf van het bovenstaande notitie neemt en in volgende jaren voor meer rust tijdens het eindexamen kan zorgen.

Stephan de Vré

6cd.

MEER AANDACHT S V P

Toen ik op 28 maart (12.10 - 12.30u) naar de toespraak over Amnesty International luisterde en ik om mij heen keek schrok ik bij het zien van de kleine hoeveelheid serieuze aandacht die hier aan besteed werd.

De meeste andere leerlingen maakten overal grapjes over, zaten boe te roepen of zaten met elkaar te kletsen. Ik vind (maar dat is mijn persoonlijke mening) dat er meer serieuze aandacht aan besteed moet worden. Verder wilde ik nog zeggen dat ik bewondering heb voor de kinderen die een verhaal hebben durven op te lezen (met kans uitgejouwd te worden). Dus vraag ik nog eens aan de leerlingen die daar aanwezig waren om hier serieus aandacht aan te besteden en (indien mogelijk) hierover na te denken.

Pieter Paschedag 2h.

POGING TOT CONTACT

- VERBREKING

Het functioneren van ouderverenigingen is op dit moment bij het basisonderwijs een vanzelfsprekende zaak. De ouders voelen zich bij het onderwijs betrokken en hebben als regel een uitgesproken mening over het onderwijskundig gebeuren, de sfeer en de werksituatie in de school.

Bij het voortgezet onderwijs wijken onderwijsmethode, inhoud en problematiek duidelijk af van het basisonderwijs (gelukkig!).

Ouderparticipatie op scholen voor voortgezet onderwijs heeft dan ook een andere vorm en wordt bepaald door een andere relatie van ouder tot leerling, naarmate de leerling ouder wordt. De eerste verantwoordelijkheid voor de opvoeding blijft niet meer bij de ouders. De school neemt de taak op zich de leerling voor te bereiden op de maatschappij en zal de verantwoordelijkheid steeds meer, naarmate de leerling ouder wordt, naar de leerling zelf verschuiven.

Wat de persoonlijkheidsvorming betreft moeten niet de ouders maar de leerlingen hun inbreng kunnen geven (zelfstandig leren denken over zaken als politiek, maatschappij, religie etc.). Leerlingen voelen zich vaak machteloos als de opvattingen van de school, meningen en uitspraken van docenten, in tegenspraak zijn met hun overtuigde levensvisie. De indrukken, die thuis en op school worden opgedaan zijn juist in deze levensperiode van sterke groei naar volwassenheid, van grote invloed.

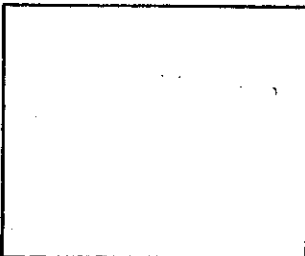
In de praktijk zal het directe contact tussen leerling en school met betrekking tot die leerling een eerste aanleiding voor leerlingenparticipatie zijn. Zaken, die alle leerlingen gemeenschappelijk aangaan, kunnen slechts goed aangepakt worden, als de leerlingen zich organiseren en deze kwesties namens hen door een leerlingenvertegenwoordiging behandeld worden. Alle leerlingen hebben op grond van het feit dat de school de opvoeding met hen deelt belang bij een goed geregelde leerlingenvertegenwoordiging.

Bij dit alles staat uiteraard het belang van de leerling voorop. Naar ons idee dient de taak van een leerlingenvereniging te zijn:

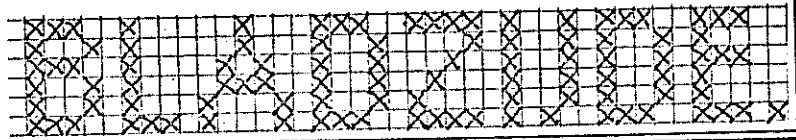
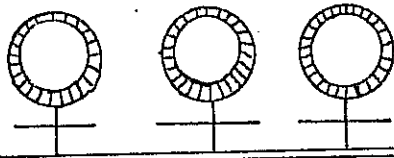
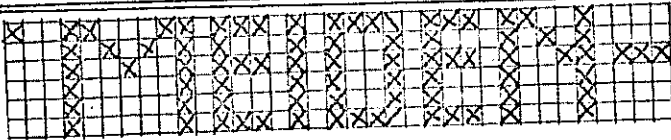
- In overleg en in samenwerking met schoolleiding en docenten ervoor te zorgen, dat de opvattingen van de leerlingen daadwerkelijk terug te vinden zijn in schoolsfeer en schoolgebeuren.
- Zorgen dat een regelmatige toetsing van, en overleg over doelstelling en identiteit van de school plaats vindt.
- Samen met de schoolleiding ervoor zorgen dat de individuele leerling zich nauw betrokken kan voelen bij de vele facetten van het schoolgebeuren.
- Informatie-inwinning en informatie-verstrekking, zowel naar de leerlingen als naar de school toe.
- Het initiëren en de coordinatie van werkzaamheden voortvloeiend uit de leerlingenparticipatie.

Namens J. Lasschuit 6e
 B. Hulsker 5a
 H. de Moel 5a
 F. de Bruijn 6e
 S. Lindeman 6a
 D. Edwards 6a
 P. v. Montfoort 6cd
 J. Jansen 6f

M. Möller 6cd
 F. Vlasman 6a
 E. v. Brummen 6b
 Y. Le Loux 6b
 A. Meiborg 6a
 K. v.d. Hurk 6a
 R. v.d. Horst 6cd.

"Bolwerk - zo lezen wij in het jaarboekje 1979 - 1980 - is evenzeer bestemd voor ouders als voor leerlingen. Wij delen het in de klassen uit; het is de bedoeling dat de leerlingen het aan de ouders laten lezen".

MEDEDELING EN OPROEP.

Vanaf nu annexeren de meiden van Plus X een hele bladzijde in Bolwerk. Natuurlijk in overleg met de hoofdredacteur. We willen ruimte hebben om zaken te bespreken die vooral meiden aangaan.

De bedoeling is dat op deze bladzijde besproken wordt: alles wat gericht is op meiden en school.

zoals:

- pakketkeuze, waarom kiezen meisjes vaker talen dan b.v. wiskunde?
- Is het waar dat een meisje een hoger cijfer krijgt als ze extra glimlacht tegen de leraar?
- Moet je je als meisje schuldig voelen als je wilt studeren en later carrière wilt maken?
- Of vind je op school zitten onbelangrijk want je wilt alleen maar kinderen baren en huisvrouw zijn?

Verder mag je brieven schrijven en als je dat goed vindt plaatsen we het antwoord.

Erg mooie gedichten horen er ook bij, over onbeantwoorde liefdes, over woede en agressie of gewoon iets ondeugends.

Als er informatie is over meidentoneel, tentoonstellingen of adressen van b.v. een meidencafé, dan houden we je op de hoogte. Dit zijn slechts enkele voorbeelden die we hier noemen om je een beetje beeld te geven van wat de bedoeling is.

Algemene vrouwenvraagstukken bespreken we hier dus niet, als je daar iets over wilt weten, sla er dan de vrouwenbladen op na.

We hopen dat uit jullie reacties zal blijken dat deze bladzijde nodig is, en we vragen dus hierbij:

'klim in je pen en laat weten wat je er van vindt !' ♀MAP♀

DEZE BLADZIJDE IS OOK VAN JOU !!!!!!!!!!!!!

GEWOON IN DE GELE COPY-BUS.
MAAR ZET ER ♀♀ BIJ!

'Heren' is het niet verboden te reageren.
Wij maken wel uit of daar iets van geplaatst wordt !

INFORMATIE

In het Goethe- instituut wordt een tentoonstelling gehouden over emancipatie. (herengracht 470)

Video-voorstellingen in het stedelijk museum van o.a. Ulrike Rosenbach tot 5 mei.

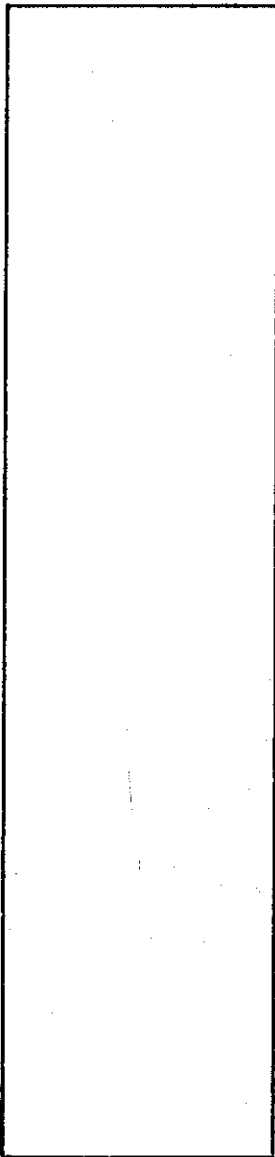
In shaffy een mime-stuk: De groene weduwe, over opgroeiende jeugd in grijze wijken, vanaf 22 april.

Vergeet je je huiswerk ook wel eens als je verliefd bent ?

Groot worden, kleine meid.
Is maar een kwestie van geduld.
Groot zijn en blijven mettertijd.
Daar is een leven mee gevuld.

een dubbele boodschap

Het doet altijd pijn iemand te verliezen
 vooral omdat je de persoon zelf niet uit mag kiezen
 maar als je het verlies voelt aankomen
 door herhalend zijn vertrek te dromen
 en als dan blijkt dat je dromen geen bedrog zijn
 dan doet het wel even dubbel zo pijn.

De tijd nadat hij is verdwenen
 neem je zelf ook de benen
 in je eigen wereld; je eigen gedachten
 en heb je slapeloze nachten
 waarin je denkt: "Heb ik iets verkeerd gedaan?
 Zou hij daarom zijn weggegaan?"

Ja, de nachten
 zijn voor donkere gedachten
 want als er aanbreekt een nieuwe morgen
 dan verminderen ook je zorgen
 en eenmaal midden op de dag
 weet je dat het niet aan jou lag
 want aan de dood heeft niemand schuld
 dus heb je nog even geduld
 gun je jezelf nog even tijd om erover heen te komen
 totdat je weer over iets anders kunt dromen.

MAP

horoscoophoroscoophoroscoophoroscoophoroscoophoroscooph

O
R
O
S

H O R O S C O O P

O
R
O
S

coophoroscoophoroscoophoroscoophoroscoophoroscoophorosc

15 mei - 15 juni

RAM U heeft teveel haast met uw progressieve
 ideeën. U gaat te impulsief te werk en u bent nogal bazig.
 Als u zo doorgaat krijgen anderen aan u gruwelijk het land.

STIER Opgepast, de ZON in STIER. Geef eens iets prijs
 van uw privacy, nodig uw vrienden uit en smijt er wat geld
 tegenaan. Ruim uw bureau op, want het is een bende. Tracht
 iets sneller tot activiteit te komen. U ontvangt geschenken.

TWEELINGEN Het wordt tijd om plannen te maken voor verdere studie. Want voor studeren bent u in de wieg gelegd. En geen uitvluchten bedenken. Geen woorden, maar daden. Ja, daar heeft u nog wel eens moeite mee, nietwaar?

KREEFT U bent ook nooit tevreden! Dat komt ervan als men te hoge eisen stelt. Wees aardig voor anderen. Er is iemand die uw hulp nodig heeft.

LEEUEW U speelt het wel weer klaar, zoals gewoonlijk. Maar kan het iets vriendelijker? En niet iedereen kan uw tempo volgen. Uw activiteit kan een gevaar gaan vormen voor uw gezondheid. Neem reeds nu maatregelen. Doe het in de grote vakantie kalmpjes aan.

MAAGD De 20ste is geschikt voor belangrijke afspraken. Daar kan iets heel moois uit voortkomen. U moet wel medewerken, het gaat allemaal niet vanzelf.

WEEGSCHAAL Trek u niets aan van wat klasgenoten of collegas zeggen. Bepaal zelf uw weg. Trouwens, anderen weten niet wat goed voor u is. Maar wel doen alsof u hun raad op prijs stelt. Uw poes is nu 5 weken zwanger. Nog even volhouden dus.

SCHORPIOEN Bent u intussen al wat tactvoller geworden? Valt niet mee, hè? Heeft u last van slapeloosheid, denk dan aan stromend water. Water is uw element. U doet er te weinig mee. "Des Baches Wiegenlied" van Müller-Schubert is natuurlijk uw lievelingslied.

BOOGSCHUTTER Docenten, opgelet, soepeler beoordelen blijft noodzakelijk. Leerlingen dienen zich nu extra in te spannen voor de laatste loodjes. De derde decade van Mei biedt u de gelegenheid uw edele idealen in praktijk te brengen.

STEENBOK U sukkelte eigenlijk een beetje eenzaam door het leven. Ook al zit u midden in uw kudde steenbokken, u kiest uw eigen klauterpaadje. Het voordeel is dat u precies weet waar het uitzicht op het dal het mooist is, naar uw eigen smaak. U krijgt een uitnodiging. Vooral niet afslaan.

WATERMAN Er zijn mensen die u raadselachtig vinden. U zult toegeven dat u daar wel eens aanleiding toe geeft. U had toneelspeler moeten worden! Misschien kan het nog? De tweede decade van Mei belangrijk nieuws.

VISSEN U heeft goede religieuze ideeën, maar ze moeten nog wat rijpen. Er is iets met de waterleiding. Loopt de gootsteen wel goed door?

EMOTIES

mag je niet tonen..... of juist wel?

Vooraf na de Tweede Wereldoorlog heeft de westerse samenleving een stormachtige ontwikkeling doorgemaakt op gebied van techniek, wetenschap, economische expansie en welvaart. Ook het opleidingsniveau ligt gemiddeld veel hoger dan voor de oorlog. Ondanks deze voorspoed zijn veel mensen niet echt gelukkig, zelfs eenzaam. De oorzaak hiervan ligt in de verkilling van onze samenleving: emoties zijn taboe, je mag ze niet tonen..... of juist wel?

Het begrip emotie, menselijk gevoel is nogal veelomvattend. De mens kent gevoelens van blijdschap, angst, berusting, woede, vernedering, triomf, sexuele prikkeling, jaloezie, tederheid, verdriet, nervositeit kortom hij ondergaat een grote hoeveelheid gemoedstoestanden.

In de westerse maatschappij, waar de meeste mensen nuchter, koeltjes, prestatiegericht en materialistisch ingesteld zijn, om het hoofd boven water te houden in de keiharde zakelijke tredmolen, worden onze emoties weggestopt onder een rationeel pantser.

Het is best goed om aangrijpende ervaringen als bijvoorbeeld de dood van een familielid of je partner te relativiseren met het verstand. Maar het gevoel dat in je opkomt: verdriet, machteloosheid, moet ook geuit kunnen worden. Huilen is een 'uitlaatklep' dat weet toch iedereen, en toch is het voor velen onmogelijk om op die manier het verdriet te verwerken omdat de omgeving geen tranen tolereert of niet weet wat ze er mee aan moet. Ook sexuele gevoelens en gevoel van tederheid moet een ieder liefst voor zich houden. Al is het taboe op sex de laatste jaren redelijk doorbroken, in veel liefdesrelaties blijft de sexuele ervaring onbesproken, genotjes of irritaties onthul je niet, je ondergaat ze gewoon en verder: mondje dicht. Tedere neigingen worden vaak bij kleine kinderen al tot in de kiem gesmoord. Uitdrukkingen van ouders tegen hun kinderen als bijvoorbeeld: "nee, nu ben je toch écht te groot om op mamma's schoot te zitten" of: "toe, Pietje mannen kussen elkaar niet dus kus jij je vader ook niet" leren een kind al vlot af genegenheid te tonen.

Angst is misschien wel de emotie waar we het minst open over kunnen zijn. Het taboe op bang-zijn wordt de mensen ook al jong ingeprent. Een kind dat bang in het donker is, denkt dat er 's nachts krokodillen onder zijn bed liggen, wordt vaak uitgelachen en uitgemaakt voor fantast of erger: aansteller. Het gevolg is dat het zijn angst heimelijk verbergt en eenzaam moet doorstaan terwijl het, als het meer ernstig genomen zou zijn, veel eerder bevrijd zou zijn van zijn spookbeelden.

De misvatting die schuilt in al deze emotie-onderdrukkende houdingen is dat wij emotie tonen verwarren met zwak zijn. Een 'echte kerel' grient niet, een 'flinke meid' kent geen angst en van knuffels en strelingen wordt een kind niet hard maar week, daar heb je niets aan. Het belachelijke zelfs is dat een emotie als woede wél geuit mag worden, het is dan ineens menselijk als je jezelf niet kunt beteugelen en laat gaan. Ook blijdschap mag je wel tonen. Dat is wel wat inconsequent.

Het gevolg van deze algemene tendenz in het Westen jegens emotie tonen is een vereenzaming van de mensen. Want werkelijk contact kan alleen bestaan als mensen elkaar hun gevoelens kunnen toevertrouwen, kunnen vertellen wat ze ondergaan.

Nu zoveel mensen in een isolement zitten wat betreft menselijk contact, worden ons in het Westen toch wel de ogen geopend: we beginnen te leren dat geld en kennis niet het enige mooie is in het leven. Oosterse denkbeelden waaien over naar Europa. Het 'jezelf zoeken' en dus je gevoelens leren kennen, beleven, uiten en beheersen wordt een populaire bezigheid. Nog lang niet zijn wij westerlingen allen bevrijd van het taboe op onze gevoelsuiting, maar ik heb toch vertrouwen dat volledige openheid hieromtrent onder de mensen eens zal komen, want dat is gewoon een noodzaak om echt gelukkig te kunnen zijn.

Diana Winkel 6f

Eindelijk weer een geintje
al was het geen kleintje

door de megafoon verklapt
en door allen ook gesnapt

ze waren opgesloten
Ooh wat hebben we genoten

toen een extra schepje lol
smijten met closet rol

de mop was gauw voorbij
ze waren al weer vrij

maar niet lang getreurd
de sensatie-lust werd flink opgebeurd
een grote kudde raasde door de gang
en verhinderde lessen met dwang

waarom dat wisten allen nie
doch ze schreeuwden als maar "aktie, aktie"

Erik Pius de 1e en zijn discipelen
hadden dus helemaal geen principelen

maar deze aktie moest elders worden vermeld
dus dan maar Radio Stad opgebeld

maar o jee Radio Stad
die had het niet goed opgevat.

Nee Amsterdam dit was géén "kompleet Anarchisme"
dit was in twee woorden kinderlijk fascisme.

Beste Erik dit alles was slechts sensatie
daarom van ons geen greintje gratie

jou discipelen waren je goed gezind
en juist dát maakten ze steke-blind

de goed begonne grap was in chaos ontspoord
en de gehate autoriteit werd nú door jou verwoord.

daag,

Arnoud Beekman en
Ernst Buiteman

groots is dat !!

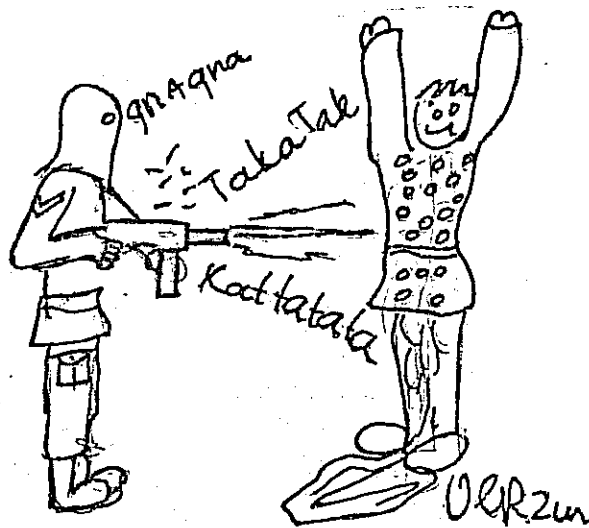

Het is jammer voor de maker van onderstaande prent, maar hij is er zelf debet aan dat in mij gevoelens van de allerwarmste gene- genheid naar boven borrelen. Jegens hem ja. Ik ben hem om ver- schillende redenen namelijk innig dankbaar.

In de eerste plaats omdat hij mij met deze artistieke prent in- eens weer helder deed beseffen welke wensdromen ik onbewust doch grondig verdrongen had. Ik was, zo flitste het plotseling door mij heen, eigenlijk helemaal vergeten dat ik diep in mij- zelf liever een vergiet wilde zijn - zo'n gaatjesding bewijst de kokende medemens namelijk ongehoorde diensten - dan leraar, en dan ook nog uitgerekend in een vak dat er, dankzij de kollek- tieve hersenverweking in onderwijskringen, -maar zo'n beetje bij- hangt. Opgemelde prent had op mij dus een therapeutische uitwer- king en dat is, om het eens modern te zeggen, nooit weg.

Is dit reden één waarom ik over- vloei van dankbaarheid, reden twee maakt mij welhaast lyrisch.

De maker van deze prent, de pren- tenaar dus, moet een zeer hoog- staand mens zijn, iemand boven- dien die een fantastische op- voeding heeft genoten. Was hij namelijk normaal geweest dan had hij zijn agressie niet eerst op een velletje papier gestalte gegeven en dat vel- letje dan netjes in een van de door mij uitgeleende bijbels ge- legd... nee hoor, welnee, hoe kom je erbij, dan had hij stie- kem achter de rug van zijn voor- buurman in zo'n bijbel zelf zit- ten knoeien. Dan had hij daar op de snede of binnenin, dwars door de tekst heen, "verzuurd" ge- schreven of "kinnelul" of zoiets of - ook verrassend origineel - de woorden "kut" of "lul". Vooral de laatste woorden doen het in zo'n 'heilig' boek als de bijbel natuurlijk uitstekend. Daar kun je zo lekker mee demonstreren dat je uit een milieu van geeste- lijk gehandicapten komt waar ze nu even klakkeloos en hersenloos 'niks' zijn als ze vroeger klakkeloos en hersenloos 'iets' wa- ren.

Maar goed, laat ik me niet opwinden over het aantal kennelijke plebejers dat onze school herbergt - ook plebejers hebben recht op onderwijs - en doorgaan met me te verblijden over onze pren- tenaar. Hij immers deed zulks niet. Hij uitte zijn agressie op een jofele manier. En met Augustinus zeg ik: "Laudabo eum; zal ik hem loven?" Ja, ik loof hem. Ik loof hem zeer.

Steengoed ook van hem vind ik dat hij zichzelf een uniform aan- trekt. Onze prentenaar is een groot zieleknijper. Zichzelf met onbarmhartige blik waarnemend weet hij - en hij komt er nog voor uit ook; groots is dat! - dat hij hoort tot het heir der ellen- digen wier identiteit hun pakkie is, tot de luchtgevulden, de windbuilen, de gepavioseerde nullen, die nog minder van elkaar verschillen dan de zakjes thee in een doosje D.E. Onze prente- naar weet - o wat is dat knap - dat hij eigenlijk net zo goed niet geboren had kunnen worden, omdat hij zijn eigen gezicht - zie zak - toch niet durft te laten zien. Hij conformeert zich,

past zich aan, verwordt tot een kleffe kameleon, een aangeklede aap, bereid alles te doen wat de meute-met-de-macht van hem verwacht. Als hij maar niet o god, als hij maar niet zélf hoeft te denken, zélf een standpunt in te nemen, zélf te leven. Kortom enfin.

Als de maker van de prent - of was het toch een maakster? - zich bij mij vervoegt en kan aantonen dat hij/zij fabricant(e) van de prent is dan kan hij/zij van mij een tientje krijgen. Want ik ben echt dankbaar en hij/zij wil vast wel een boek kopen waarin van alles staat over uniformen en macht en meute en minderheid en minderwaardigheid en meer van dat moois. Nietwaar? Ik wacht.

Prentenaars doorzeefde dienaar, L. Verzuu

hoezo 1980 ?

Ofwel Litterairlogisch ABC van de jaren 70

B

Enigzins ten onrechte wordt de indruk gewekt dat hier begonnen wordt met de tweede aflevering van HOEZO 1980? nl. de letter B. Dit is wel de tweede aflevering, maar op mijn schouders rust de (niet geheel onaangename) taak de vorige van kanttekeningen te voorzien.

Bolwerk nr. 4 was nog maar koud vermenigvuldigd, geniet en gedistribueerd of één van mijn collega's sprak mij met enige verbazing aan over de door mij vermeende afwezigheid van het woord aanzwengelen voor 1970. Hij zei: "Hoewel de officiële benaming aanslingeren was, spraken wij altijd over het aanzwengelen van een auto." Een beschaamd zwijgen restte mij slechts.

Later, veel later op diezelfde dag hield een andere collega mij staande in de gang en zei: "Jij hebt toch ook een eend....." en een veelbetekenende slinger-beweging illustreerde zijn woorden.

Bovendien ontdekte ik dat ik het woord afzien vergeten ben. Eerst werd dit woord slechts door overwegend Vlaams sprekende, van intelligentie gespeende wielrenners gebruikt, om aan te geven dat bij het bestijgen van een helling (kolletje) per fiets het absoluut toelaatbare maximum aan inspanning verre was overschreden. Later werd dit woord gemeengoed voor iedereen om elke vorm van inspanning aan te geven.

Nu dan echt de B

Baaldag- dag vrij nemen om te balen

De betekenis van het woord balen is terug te leiden tot deze oude zegswijze: "Ik heb er de balen van."

Net als "Ik heb er tabak van" kort voor:

"Ik heb er balen tabak van", dat dan betekent:

ik heb er schoon genoeg van.

Test: Wat beduidt "basis" ?

- a) Een lijn in een driehoek
- b) Thuishaven
- c) Grond(slag)
- d) De groep mensen, die het minst betaald worden en/of het eenvoudigste werk doen

Elke keuze is hier (on)juist, want alle betekenissen zijn hier correct, hoewel d) typisch is voor de zeventiger jaren.

Tenslotte nog enige staaltjes van jargon-vorming.

Problemen zijn in dit tijdvak bespreekbaar gemaakt: bv. het bomenbestand, beroepsperspectief, bestuursstructuur, bandbreedte ed.

Al dan niet dmv. een besluitvormingsprocedure of bezigheids-therapie.

Bewindslieden bogen zich met hun beleidsambtenaren beleidsmatig over beleidsuitgangspunten (het lijkt wel Duits). Ook werd de brugfunctie van de bouwpoet soms bijgestuurd.

- Bomenbestand----- aantal bomen ergens
- Beroepsperspectief---- uitzicht op werk in een bepaald beroep
- Bewindslieden----- ministers, staatssecretarissen...
- Beleid----- bestuur(denken+daden)
- Brugfunctie----- functie van iemand die een verbinding vormt tussen twee diciplines (zie aldaar)
- Bouwpoet----- vroeger tak genoemd, van een veelzijdig (?) bedrijf, dat zich oa. bezighoudt met de bouw

(wordt vervolgd)
cornelia

Aan de Ouders van het Pius X-Lyceum

Geachte Ouders,

Sinds het van kracht worden van de Mammoeth-wet in 1968, (waarvan voor het Voortgezet Onderwijs de belangrijkste consequenties waren het invoeren van de pakket-keuze in de nieuwe schoolsoorten L.B.O.-Mavo-Havo-V.W.O. en het creëren van gemakkelijker overstapmogelijkheden van de ene naar de andere schoolsoort), leek in het onderwijs alles anders te gaan dan men aanvankelijk had gehoopt of verwacht.

Vele problemen waarvan men 15 jaar geleden zelfs het bestaan niet kende of wilde kennen, kwamen naar boven. Ik noem er een paar in willekeurige volgorde: De aansluiting basisonderwijs-voortgezet onderwijs, het tijdstip van de

beroepskeuze, de sterk veranderend gezinssituatie, de eisen van de vervolgoopleidingen, toenemende werkloosheid, veranderde maatschappelijke verhoudingen, enz., enz..

Het ligt voor de hand te veronderstellen dat het onderwijs niet op alles ogenblikkelijk kon inspelen: Bij het zoeken van een oplossing van het ene probleem stuitte men meestal op moeilijkheden bij het oplossen van een ander probleem. Het gevolg was een eindeloze discussie zonder afronding. Omdat de meningen van alle bij het onderwijs betrokken groeperingen niet alleen tussen elkaar maar ook onder elkaar te veel uiteen liepen, moest de oplossing gezocht worden in de "politiek" en wel op het hoogste niveau: De minister van Onderwijs.

Minister van Kemenade probeerde met zijn Contouren-nota's I en II wat meer lijn in de discussie te brengen. Begrijpelijkwijls stuurde hij met zijn nota's aan op een oplossing in een bepaalde politieke richting: Gelijke kansen voor ieder kind. Volgens de minister zou elk kind het best geholpen zijn als het na het basis-onderwijs in de eerste 3 jaren van het voortgezet onderwijs nog niet geselecteerd werd. Bovendien zouden er ook andere "vakken" dan leervakken op het rooster vermeld moeten zijn: De Middenschool. Minister van Kemenade heeft door de val van het kabinet-den Uyl zijn werk niet kunnen afmaken. Gelukkig zeggen sommigen, jammer zeggen anderen. Wel zijn veel van zijn ideeën blijven hangen.

Zijn opvolger, minister Pais, kwam in 1979 met een nieuw plan: het O.P.V.O.-plan. Hij wilde een twee-jarige brugperiode, het liefst verbonden aan zeer grote schoolgemeenschappen met alles d'r op en d'r an. Ook wil hij de Havo-top en de V.W.O.-top in dezelfde klassen onderbrengen. In tegenstelling met de Contouren-nota's is over het Opvo-plan nauwelijks discussie mogelijk geweest, de tijd om er over te praten was te kort. Toch wordt het plan al op 12 en 19 mei in het Parlement besproken.

Omdat aan het Opvo-plan vele haken en ogen zitten voor zowel ouders, leerlingen als leraren, heeft het Nederlands Genootschap van Leraren (N.G.L.) aan alle scholen voor voortgezet onderwijs gevraagd om een lerarenvergadering te houden, waarbij dan als belangrijk agendapunt is vermeld: Het Opvo-plan. Een aantal docenten heeft de docentenraad gevraagd een dergelijke vergadering te organiseren. In overleg met de staf is de vergadering vastgesteld op woensdag 14 mei a.s. om 13.40 uur.

Behalve over het O.P.V.O.-plan zal in deze vergadering ook gesproken worden over het expressievak Handenarbeid in het HAVO-eindexamen; over dit punt hoopt de algemene docentenvergadering een beslissing te nemen.

Vanwege het belang van de beide onderwerpen zullen de middaglessen op 14 mei komen te vervallen.

De voorzitter van de docentenraad.

AAN LEO

Beste Leo, oh nee

DISCUSSIE GESLOTEN.

Luuk Blijboom 3h

Je mag bijna van een traditie spreken nu al zoveel jaren in de vierde klassen enige lessen worden besteed aan gesprekken over seksualiteit. In de wandelgangen wordt het meestal sexuele voorlichting genoemd, maar dit is niet correct; immers op die leeftijd hoef je niet meer echt voorgelicht te worden; het meeste weet je wel en wat je niet weet wordt eventueel in de bijeenkomsten wel aangevuld. De eerste bedoeling is, dat je in deze levensfase met leeftijdgenoten en onder deskundige en vertrouwde leiding samen praat over een belangrijk deel van je leef- en ervaringswereld.

Dit jaar waren de gesprekken gepland in driemaal een dubbeluur.

Na afloop wordt er bijna ieder jaar een beknopte enquête gehouden onder de leerlingen over de gevoerde gesprekken.

Een paar cijfers over de antwoorden op de verschillende vragen zijn misschien interessant om onder elkaar te zetten.

Zes klassen stuurden de enquête-antwoorden in: 3 vwo- en 3 havo- klassen: samen 126 leerlingen. Omdat niet iedere leerling iedere vraag beantwoordde, kloppen de gezamenlijke uitkomsten niet altijd met dit getal 126.

1. Hebben de gesprekken over seksualiteit aan je verwachtingen voldaan?

- ik vond de lessen goed	46
- ik vond de lessen redelijk goed	63
- ik vond de lessen niet goed	13

2a Was er gedurende het bespreken van de verschillende onderwerpen voldoende gelegenheid tot het stellen van vragen?

- in de les: ja	120	- na de les: ja	73
nee	5	nee	41

2b Was er gedurende de les voldoende gelegenheid om je eigen mening naar voren te brengen?

- ja:	120	- nee:	5

2c Vind je dat je de ruimte kreeg je eigen standpunt te bepalen of had je het gevoel, dat je een standpunt werd opgedrongen?

- eigen standpunt:	39
- opgedrongen:	12
- geen mening	21

3a Wat vond je van de sfeer waarin de gesprekken plaats vonden?

- prettig, ontspannen	58
- te technisch	4
- te autoritair	4
- te idealistisch	-
- ik kreeg goede informatie	62

(door vier leerlingen werd de sfeer als 'bedrukt' omschreven)

3b Wat vond je van het taalgebruik van de gespreksleidsters?

- goed: 98	- niet goed: 6	- geen mening: 25

3c Hoe reageerde de groep waarin je zat tijdens de gesprekken?

- belangstellend: 55
- afwerend: 8
- onverschillig: 38
- verlegen: 52

4 Vond je het prettig dat deskundigen van 'buiten school' hebben meegewerkt, of had je liever meer met eigen leraren over de behandelde onderwerpen gesproken?

- deskundigen van buiten: 108
- eigen leraren: 7

De meerkeuze-antwoorden brachten met zich mee dat sommige leerlingen met name op vraag 3a en 3c twee of meer antwoorden aanstreepten.

Op de vraag of er verschil is tussen de antwoorden van de havo- en de vwo-klassen: vraag 3c t.a.v. de reacties van de groep:

- belangstellend: havo-klassen ongeveer gelijk; vwo twee klassen gelijk, één dubbele aantal.
- afwerend: 7 van de 8 in vwo.
- onverschillig: meer in vwo.
- verlegen: gelijk verdeeld.

Getalsmatig zijn er verder kleine schommelingen, die volgens mij geen aanwijzingen geven voor een opvallend verschil in beleving en acceptatie.

Bij praktisch alle vragen was er gelegenheid om een eigen motivatie van het antwoord te geven; hiervan is nauwelijks gebruik gemaakt. Alleen in één vwo-klas werd er door de jongens - met ongetwijfeld door de auteurs als geestig geschatte opmerkingen - van deze mogelijkheid gebruik gemaakt. En dat nog wel op een anonieme enquête!!

Een vraag luidde: vond je het gesprek en de informatie zoals die gegeven werd door leden van het C.O.C. passen in de rest van het programma?

- ja 83
- nee 38

Bij de 12 leerlingen die vonden (zie vraag 2c) dat hun een standpunt werd opgedrongen zaten er 7 volgens wie dit gold van het gesprek met het C.O.C.

In dezelfde tijd werd er door de oudervereniging een avond georganiseerd - niet speciaal voor ouders van vierde klassers - over opvoeding, seksualiteit en christelijk geloof. Aanwezig waren 56 ouders, die eerst in 8 groepjes een stel vragen bespraken; de antwoorden van de groepjes werden daarna plenair doorgenomen.

Het lijkt goed in dit verband een paar vragen van die avond en de antwoorden erop te herhalen.

1 Op de ouderavond voorafgaand aan de lessen sexuele voorlichting voor de vierde klassen, werd seksualiteit vele malen bijna onmerkbaar in verband gebracht met christendom en haar ethiek. Vind u deze zaken ook bij elkaar horen en waarom?

- 7; ja (met motivering);
- 1; nee. De opvattingen van goed en kwaad in sexuele relaties hebben niet te maken met dogmatische moraal. Spreken vanuit een moraal versluiert de relatie tus-

sen ouders en kind. Wat we nodig hebben is een door en door eerlijk gedrag.

2a Welke normen stelt u aan uw kinderen op sexueel gebied? Vind u het vanzelfsprekend uw eigen normen op sexueel gebied aan uw kinderen op te leggen?

- Allen: niet opleggen, wel voorleggen, overdragen.

2b Vinden uw kinderen het vanzelfsprekend als u dat doet?

- 3: nee (we leven NU);
- 4: ja, in de zin van voorleggen.

2c Speelt het christendom een rol bij het bepalen van die normen?

- 7: ja
- 1: geen dogmatische regels, leven van Jezus van N. als inspiratie.

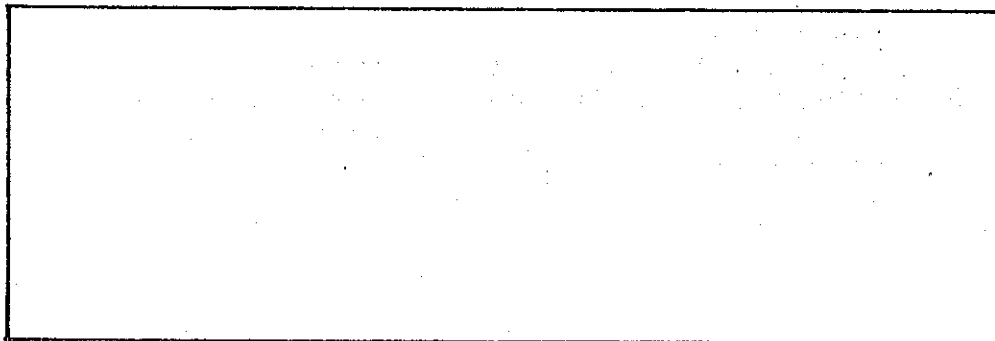
De termen die geurende de gehele avond terugkeerden waren: respect, liefde en vertrouwen geven.

Natuurlijk kwam ter sprake of onze opvattingen niet ingaan tegen de normen van de Kerk. De meeste ouders gaan uit van hun eigen gezond verstand en aanvoelingsvermogen. Ze zien christendom als norm, maar liever in de zin van het evangelie, en herkennen zich niet in de normen die de officiële Kerk van Rome te praktiseren voorhoudt. Enige ouders wilden daar wel aan vasthouden: m.n. kwam dit naar voren t.a.v. het wel of niet aanvaarden van homosexualiteit: Rome zegt: mag niet, dus er ook geen voorlichting over geven op een katholieke school.

Gelukkig was het overgrote deel van de ouders fel tegen toen de vraag kwam of de school (staf of leraar) de ouders moet inlichten als zij iets over sexuele verhoudingen van leerlingen weet, waarvan zij vermoeden of weten dat de ouders dit niet weten. Dat zou de vertrouwensrelatie waarin deze gegevens meestal ter tafel komen uiteraard goed verpesten. Deze schending is immoreel. Als ouders graag van het doen en laten van hun kinderen op dit terrein op de hoogte zijn, zullen ze het contact met hen zo moeten opbouwen, dat deze dingen ter sprake kunnen komen. Bovendien: ouders hoeven niet alles te weten (leraren trouwens ook niet; de hemel beware ons); er bestaat voor ieder mens recht op privacy. Maar ik zou de ouders niet de kost willen geven die met heilig vuur beweren: zoiets doet mijn zoon of dochter niet, maar waarvan je weet dat ze het wél doen.

Angst blijft een slechte raadgever voor de opvoeding, zeker op dit gebied. Ook hier geldt dan, denk ik, weer: onze bezordheid voor de kinderen/leerlingen te vertalen in liefde en respect. En juist die liefde en dat respect kon je proeven uit de meeste opmerkingen en vragen die de ouders stelden. En geen betutteling. Een moedgevende avond.

deV.

CONSEQUENT ??

Vrijdag 18 april. Ik denk dat iedereen zich die dag nog wel kan herinneren. Na de kleine pauze de leraren opgesloten in de lerarenkamer. Leuk, ja dat vond ik ook wel. Het werd nog leuker toen we later, in het vijfde uur, vrij kregen. Iedereen (bijna iedereen) was vrolijk en blij met zijn of haar vrije middag.

Maar nu denk ik even terug aan vorig jaar, aan die acties bij de proefwerkweek. Oh, nou dat weer, zullen velen wel denken. Inderdaad, dat weer.

Toen werden er acties gevoerd met een reden, een doel. Toen was er overkeg geweest met veel leerlingen, riepen er veel om actie met een reden. Misschien geen goede, maar er was een doel. Toen waren er een heleboel mensen, en ik doel nu vooral op de staf, heel boos. En deze vrijdag liepen de rector en conrectoren lachend rond, vonden het niet erg, zaten ook in de centrale hal en gaven iedereen vrijaf. Dit komt mij heel vreemd voor.

Het lijkt erop dat grapjes mogen, dat is leuk voor de kinderen, maar als ze echt na gaan denken en gemotiveerd iets doen, dan wordt de staf boos (misschien ook bang?).

Natuurlijk was ook ik blij met mijn vrije middag, maar dit viel toch even op.

Carla Heldens 5f

ZEVEN WOELIGE JAREN

Hoewel het idee om wat in Bolwerk te schrijven al jaren in mijn hoofd spookte kwam het er steeds niet van. Maar nu grijp ik eindelijk na zeven woelige jaren mijn laatste kans om als leerling van het Pius X lyceum eenmaal mijn pen dit blad te laten teisteren. In volgend stuk zal ik proberen een overzicht te geven van mijn schoolleven. Daar ik in onderstaand epistel niet zal schromen werkelijk te zeggen wat ik zeggen wil denk ik dat het verhaal niet geschikt is voor:

Ten eerste leerlingen van de onderbouw. Dit omdat zij:

- a. bepaalde dingen niet zullen snappen
- b. zij op verkeerde ideeën gebracht kunnen worden
- c. hun creativiteit inzake het ondermijnen en/of ontduiken van het gezag en de regels hierdoor zal verminderen.

Ten tweede zal dit verhaal ook niet in de smaak vallen van veel ouders (en niet eens alleen bij die pietluttige ouders van de oudervereniging) omdat hierin:

- a. hun kinderen een slecht voorbeeld gegeven wordt
- b. de fatsoenlijkheidsnormen in hun ogen overtreden worden.

Ten derde last but not least zullen ook die leraren, die bij het lezen van mijn naam de haren reeds te berge rijzen, het verhaal niet appreciëren omdat zij geen hoop hoeven te hebben dat zij ontzien zullen worden.

Na deze waarschuwing zal ik nu aanvangen met het eigenlijke verhaal

Eindelijk: woensdag 22 augustus 1973. De klok staat op 8.25 uur. TOOOOOEEEEEEET. Een paar honderd kinderen krijgt een eerste harttest te verduren. Houdt je hart het na deze eerste kennismaking met het echte schoolleven dan mag je voorlopig blijven. Overal worden nu prachtige uniforme agenda's opengeslagen en zenuwachtig begeven de leerlingen zich naar hun lokalen. Zoals een goed leerling betaamd heb ik alles bij mij in mijn echte varkenslederen schooltas: de Grote Bosatlas - wat ben ik blij dat die aangeschaft moest worden want het is werkelijk een uitkomst bij het huiswerk maken -, Koenen Nederlands woordenboek evenals het franse en engelse woordenboek en verder ook alle boeken voor de vakken die ik die dag heb.

Na de eerste uren die omvliegen is het pauze. Rennen naar de aula, een tafeltje bemachtigen en kaarten. Tas angstvallig bij je houden of desnoods afgesloten in de hal laten staan. Laatste bel. Rennen naar de fietsenkelder, tas op de fiets, fietsen, tas valt van de fiets, tas weer op de fiets, en naar huis.

Jezus, alweer woensdag 22 augustus 1979. Hè, is de bel afgeschaft? Oh, het is al 8.33 uur. G....., als ik maar niet nu al te laat kom. Ik sla m'n kladblok open. Waar had ik dat rooster ook alweer genoteerd. Ik heb Nederlands. Gelukkig is onze leraar er nog niet - wat later het jaar nog wel vaker zou voorkomen. De boeken moeten op de bank genomen worden. Boeken? Die heb ik voor alle zekerheid maar niet meegenomen want ik wist niet waar we zouden beginnen. Na een lange ochtend is het eindelijk pauze. Hè, hè. Ik flikker mijn plastic 'Van Haren Schoenenmode' tasje op de grond in de hal en ik stap in het schoolcafé terwijl ik struikel over allerlei rondrennende, als mieren krioelende, eerste klassertjes. Na alweer een hele dag balen sleep ik me met mijn laatste krachten naar de bushalte.

De klasseavond. Een instelling die ik heb meegemaakt tot en met de vierde klas. Een avond voor de leerlingen, maar de leraar moet een programma zien anders gaat het niet door. Later ben ik alleen naar sosen en schoolfeesten geweest. Daar was het meestal wel gezellig als er tenminste goede muziek gedraaid werd. Wat ik onder goede muziek versta zal ik niet zeggen want anders begint Bolwerk volgend jaar misschien weer met dat slappe gelul van Edwards, Lasschuit en Mönnich die in bepaalde situaties dingen zien gebeuren die helemaal niet gebeurd zijn. Als ik over sosen praat kom ik vanzelf op het onderwerp: het zwakke geslacht. "In mijn schooltijd heb ik een veelvoud van het aantal jaren aan meisjes gehad", zei hij niet zonder trots. Uit de Ups en Downs (figuurlijk) die ik hiermee heb meegemaakt heb ik enkele tips:

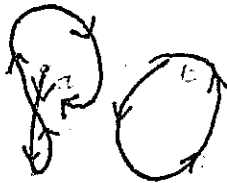
- Voor het begin van een schoolfeest is het handig om vast een lokaal te openen zodat je rustig je gang kan gaan. Vertel niet aan je vrienden wanneer je je af gaat zonderen want dan kun je net zo goed midden op de dansvloer gaan staan rotzooien. Enkele goede plaatsen zijn: 1. de fietsenkelder, vooral het gedeelte bij de verwarmingsketel; 2. de trappenhuisen die zo mooi verhoofdpijnend blauw en oranje geverfd zijn. In deze gevallen moet je echter wel eens rekening houden met loslopende conrectoren en andere leraren.

- Verder kan je in de pauzes beter niet in de garderobe gaan staan want daar lopen nogal veel eerste klassertjes en die zijn meestal zo geïnteresseerd dat ze terstond ophouden met cowboytje, verstoppertje en tikkertje spelen en er graag nog een extra uurtje biologie bij nemen.

Wie aan school denkt, denkt ook aan huiswerk - ik moet er niet aan denken. Als er een ding is waarin ik altijd consequent ben en ben geweest is het wel in géén huiswerk maken. Nu zijn er leraren die evenals vele ouders vinden dat zij als beschermengel moeten optreden. Je moet huiswerk maken want bla, bla, bla. Nou hield ik nog minder van strafwerk dus was de enige mogelijkheid overschrijven. Maar hoe langer je op school zit, hoe minder alles je kan schelen, strafwerk maak je gewoon niet, en hoe makkelijker alles wordt. Men weet dat je nooit wat maakt en uiteindelijk wordt dat geaccepteerd. Het voordeel van overschrijven komt zeer goed van pas bij proefwerken. Van overschrijven leer je namelijk elk handschrift te ontcijferen vanuit iedere hoek. Zelfs bij SO's en examens is de afstand tussen de tafeltjes scheelkijkend te overbruggen. Nu kom ik van zelf op het fenomeen Spieken: het op welke manier ook maar zodanig fraude plegen dat het cijfer wat je behaalt onevenredig hoog is met de aanwezige kennis en de tijd waarin die kennis vergaard is. Hier volgen enkele succesvolle manieren die ook eventueel als tip opgevat kunnen worden. Bij schriftelijke overhoringen moet je altijd rücksichtlos te werk gaan. Je moet gokken: een 1 of een hoge voldoende. We maken hier gebruik van het boek (niet als we een ijverige, intelligente buur hebben). We kunnen het boek plaatsen op de bank, vensterbank, grond of lessenaar van de leraar. Bij een proefwerk hebben we meer voorbereidingstijd en maken we gebruik van de mini-spiekbrief. Deze methode is effectief en veilig: we stoppen de brief in de broekzak halen hem onder het proefwerk te voorschijn en lezen al naar gelang de kwaliteit van de brief de antwoorden af. Alternatieve methoden zijn meestal plaats-, gelegenheid- en tijdgebonden. Enkele voorbeelden: in een proefwerkweek hadden wij eens een aardrijkskundelokaal als vast lokaal. Er stonden teveel banken om iedereen naast elkaar te laten zitten. Dus er moesten banken weg en wel totaal weggezet uit het zicht achter de verschuifbare landkaarten... Een ander hoogstandje van fraude was met een Duits proefwerk ook in een proefwerkweek. Daar wij gymnasiumklas waren verstond iedereen de kunst om Griekse letters te ontcijferen. We hadden toen alle Duitse meervoud rijtjes in Griekse letters op het bord gekalkt, een handarbeidlerares als surveillant: succes verzekerd.

Een beklemmende vraag die bij velen rust is: hoe kan ik een uur vrij nemen. Het nemen van vrije uren kan simpel zijn maar oefening is vereist. Hierbij word je echter door de schoolleiding geweldig geholpen: bij mooi weer nam ik twee dagen vrij en helaas werd het door mij bedachte ingenieuze fraude systeem ontdekt. Maar men vond dit toch een bonus waard: als straf mocht ik nog een dag vrij nemen. Tips voor enkele zeer goed werkende manieren:

1. Je bent weggebleven en je naam staat op het bord. Koos: "Je was er gisteren niet". Jij: "Nee, ik was ziek". "Heeft mijn moeder niet gebeld, nou dan neem ik morgen wel een briefje mee". Je naam verdwijnt van alle papieren en dat briefje hoeft nooit te komen.
2. Een geeltje (geel verzuimbriefje) halen met een vals briefje geschreven door iemand met een echt 'oudershandschrift'.
3. De meest waterdichte methode: het zelf schrijven van een geeltje. Bij het regeltje redenen kan staan tandarts, dokter, bekend etc. Een simpele handtekening is die van PO

Zo maak je de paraaf nog beter dan PO zelf.

Vraag: hoe kom ik aan zo'n geeltje?
Informatie hierover kan slechts persoonlijk bij mij verkregen worden.

„PIUS X LYCEUM”	
Toestemming tot verzuim:	Cris J. DRUMMEN
Datum:	6-2-'80. klas: 6AB
Reden:	bekend
Tijd:	11.00 Ret. ✓
Corrector:	PO
In klasseboek plakken s.v.p.	
z.o.z.	

4. Zeer goed werken natuurlijk ook de tandarts en dokterskaarten. Alleen moet je oppassen dat ze het niet gaan nachecken.

In zeven jaar heb ik ook het anarchisme op school zien groeien. Was het in het begin nog heimelijk zoals het bekladden van de cour en het beplakken met stickers en beschrijven van tafels, muren en andere openbare voorwerpen binnen de school (liggen groeperingen als de Guys de Fuck en Gang ons nog niet vers in het geheugen) de eerste openlijke weerstand kwam toch vorig jaar met de val van PICUSO als hernieuwde leerlingenraad (die waarschijnlijk hierdoor ook de nekslag heeft gekregen). Was deze actie dan niet geheel massaal en kreeg de dreiging van straf toch vat op meer dan de helft van de leerlingen (uitgezonderd hen die het wel met PICUSO en dus ook met de staf eens waren), een hoogtepunt werd dit jaar bereikt met de machtsovername van de school door het Triumveraat.

Hierbij zou ik willen zeggen tegen de nieuwe generatie: zet deze positieve ontwikkeling voort. Op de afbeelding (de auteur voegde bij zijn schrijven een rellenfotootje uit de krant, red) is de situatie tijdens de machtswisseling te zien. Bij een volgende bezetting van de school zou ik willen voorstellen om die bezetting wat langer dan slechts één glorieuse dag uit te breiden en dan denk ik aan (om te beginnen) een periode van drie dagen.

Maar nu wil ik ter afsluiting me nog even wagen aan een beoordeling zowel in positieve als negatieve zin over leraren of gewezen leraren. Met laatstgenoemden zou ik willen beginnen.

(Dit gaat niet door. De alinea over de gewezen leraren was dermate grof en beledigend dat publicatie m.i. niet toelaatbaar is. Bij een forumdiscussie - onze maatstaf - zou iedere gesprekleider de spreker in een geval als dit het zwijgen opleggen. Red.)

Van de leraren die momenteel nog op het Pius X lyceum lesgeven wil ik alleen wat bijzondere gevallen noemen en niet alle vakidioten, wat de meesten zijn, apart noemen. Last en least een gedeelde plaats voor mevr. de Leeuw bij wie ik weliswaar weinig

lessen heb mogen volgen en de heer de Greeve door zijn intimidatie taktiek die in beginsel ook op mij vanaf de tweede klas zijn angstaanjagende, 'niet in de les zonder huiswerk durven komen' effect heeft gehad. Andere opvallende figuren zijn bv. Tel, de man met misschien de grootste maar zeker de meest gebruikte bargoense woordenschat. Verder zou ik de femme fatale van het docentekorps willen noemen omdat ze zo mooi is (lesgeven is waarde-loos): mevr. Frehse. Scheikunde zal mij altijd bijblijven als het 'eetvak' want daar hebben de docenten nooit commentaar. Van de staf wil ik nog mijn steun en toeverlaat, mijn beschermengel, mijn hoop in bange dagen, mijn privé conector de heer Herben noemen. Over Verzuu denk ik net zo als de meesten maar dat zet ik hier niet neer anders wordt dit stuk misschien niet gepubliceerd.

Zeker wetend dat er toch nog leuke, minder leuke situaties en figuren door de mazen van mijn herinnering zijn geslopen hou ik er toch mee op, niet in de laatste plaats door de lamme poot die ik krijg van het schrijven van deze nonsens.

Dank aan allen die de moeite genomen hebben om dit epistel door te nemen, ex-gymnasiast, ex-rector en binnenkort ex-Pius X-er.

Eric van Brummen.

vervolg van p 4

Doelstellingen als het overbrengen van kennis en ideeën, die het onderwijs eigen zijn of zouden moeten zijn, werden overboord gezet en vervangen door het hoogste goed: het diploma. Niet zelfverrijking door o.a. kennis, maar slechts de status van het bezit van het diploma telde. Een bepaald gedeelte van de stof werd dan ook niet meer gezien als interessant of vervelend, maar als een potentieel struikelblok voor het behalen van dát cijfer benodigd om niet te zakken. Deze toestand zou alleen dan veranderd kunnen worden als het idee van de maatschappelijke noodzaak van het diploma aan de kant zou worden gezet en die stap lijkt hoogst onwaarschijnlijk.

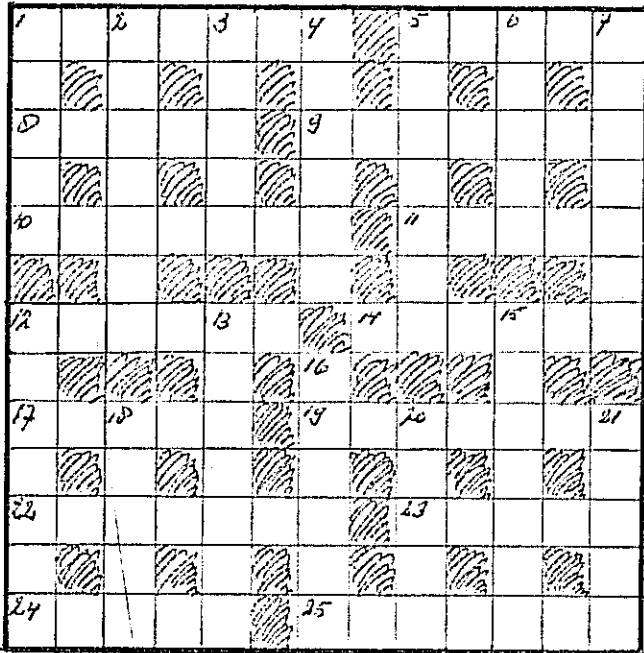
Genoeg geageerd tegen dingen die daadwerkelijk aanwezig zijn, nu even aandacht voor die die ontbreken. Het onderwijs in zijn huidige vorm gaat aan vele, zeer belangrijke delen van het leven voorbij. Overwogen kan worden de invoering van vakken die hun aandacht concentreren op de mens 'an sich'. Wij denken hierbij aan psychologie, filosofie, sociologie etcetera. Ook de kunst binnen het onderwijs verkeert in een verdomhoekje. Wanneer hierbij een grotere mate van zelfstandigheid en gevoel voor eigen verantwoordelijkheid d.m.v. een zg. facultatief systeem zou worden gevoegd, zouden wij het bijna betreuren niet tien jaar later geboren te zijn.

Marcel Möller, Ronald van der Horst.

De soos van 13 juni wordt voorlopig afgelast totdat de vernielingen die tijdens de soos van 9 mei in het schoolgebouw zijn aangericht, zijn opgehelderd.

JJH.

— a m s t e l g r a a m —

HORIZONTAAL

1. Sufferd, zie je niet dat Cornelis zit te slapen!
5. Droom maar lekker van Sjako!
8. Pim at één gurkie, da's geen overdaad.
9. Vroeger maakte dit water van de stad een vesting; sinds 1884 kan het een aanval op de Nieuwe Kerk niet tegenhouden.
10. Wat het verhaal van het Huis met de Hoofden doet met je bloed.
11. Een rel bij een ei, kan het nog dunner?
12. Of Annie erg proper is? O nee!
14. Omdat hij voor Amsterdam was, maar Amsterdam niet voor hem, was hij de sigaar.
17. Mooie Karel was het; die zag je niet over 't hoofd.
19. Heb je weer zin in een excursie naar Heineken? Nee, ik walg van die hoplucht!
22. Tim kreeg de pé aan een driehoek; door de verdienste van Felix is hij erg gehecht aan het pand op Keizersgr. 324.
23. Busio vraagt in het school-café een Guinness. Is dat bier goed voor een ir.?
24. De zeelieden voor wie de St.Olofskapel speciaal was gebouwd, waren
25. Mat van de Nieuwendijk riep bij het pachtersoproer: "Wraak! Wraak!" Maar de wraak-godin verhoorde haar niet, want ze werd zelf gehangen.

VERTICAAL

1. De god van de hekeldichters, zoals bv. Vondel.
2. "Maar Mieuwes, en Leentjen, en Jaapje, Klaas en Kloen, Die waren 'eklied nog op het oud"
G.A.Bredero Amstelredammer.
3. Wat ze bewaren in het literair café op de Kloveniersburgwal.
4. Voor bijna S.S.-methoden moet je in het oude Rome wezen; in Amsterdam kraken ze alleen maar de administratie van de Univer-siteit.
5. Van deze heilige in Amsterdam geen foekepotterij, wel een Italiaans drankje.
6. Waar het mirakel van Amsterdam om draaide.
7. beter nuchter, dan in
12. Het KNMI meldt: regenbui uit het noordoosten (?) hangt aan de gevel van veel Amsterdamse huizen.
13. Bewoner van Rokin 64.
15. Ouderwetse aanduiding voor een melaatse.
16. boffen.
18. zeur.
20. "..... pro nobis" zingt het schoolkoor gelovig in De Papegaai.
21. "Ik heb een plan, we gaan er uit, we doen het clandestien, zus: Achter het Wilhelminapark Daar is het graf van"

Oplossingen insturen vóór 23 juni bij conrector Hoving.

(Het bloedig misverstand volgens C.Stip naar Koos Speenhoff)

O P L O S S I N G A M S T E L G R A M 3 (Bolwerk 4)

Horizontaal:

1. gracht omzetting (anagram) van acht gr.
 4. zolder letterlijk "onder de pannen", vandaar koud en tochtig, niet de figuurlijke betekenis van "onder de pannen zijn" = "er warmpjes bij zitten", in welstand verkeren.
 7. Munt De!.....!
 8. eenhoorn Dit legendarische dier kan alleen door een maagd worden gevangen. (Zijn adres klopt niet. Nader bericht volgt).
 9. eendjes de endjes: verborgen woord.
 12. sta verwijzing naar het kinderliedje: Sta stil m'n Japie.
 14. Italië anagram van Atie en Li.
 15. liseen monumentaal is een etc. : verborgen woord.
 16. mot ruzie, Amsterdamse volkstaal.
 18. fuchsia anagram van Huc is af. Vroeger populaire kamerplant.
 22. Waterloo Door de aanleg van de metro moest de Waterloopleinmarkt worden verplaatst.
 23. OKSA Ouderkontakt Katholieke Schoolraad Amsterdam. (Dit instituut bestaat heus, Ed!)
 24. knaken. Amsterdams voor rijksdaalders. Koninklijke Nederlandse aken. (= rijnvartaalgen).
 25. napret anagram van n(eutrum) en apert.

Verticaal:

1. gymnasium gymnos = naakt. Verwijzing naar het gymnasium in de Griekse Oudheid: een sportgebouw met oefenterrein, waar ongekleed werd geoefend.
 2. aangepast aangepaste nieuwbouw houdt rekening met de historische omgeving, bv. Singel 428. Een ergerniswekkend voorbeeld van niet-aangepaste nieuwbouw is de Bankgirocentrale op de Sloterkade naast het prachtige 16-de-eeuwse Aalsmeerse veerhuis. Dit is een aantal jaren geleden gerestoureerd voor het lieve bedrag van één miljoen gulden. De kolos van de Bankgirocentrale drukt het in het niet. Een "mooi" voorbeeld van slechte stadsplanning.
 3. trend anagram van Drent. De Warmoesstraat is weinig veilig, vooral 's avonds, voor buitenlui. "Gaaf het hier altijd zo" verwijst naar de betekenis van trend.
 4. zonde Wat ze bij de Nieuwmarkt doen? Mooie oude huizen afbreken en er lelijke nieuwe voor in de plaats zetten, om met Nescio te spreken (Titaantjes)
 5. lood In het lood staan= loodrecht staan. Op de vlucht bouwen= het even laten hellen van de voorgevel. De Westertoren vertoont inderdaad een knik. Dit is al eerder opgemerkt door Kees de Jongen (Theo Thijssen)
 6. erret Amsterdamse uitspraak van erwt. Vgl. Kapitein Pulver in Ferdinand Huyck van Jacob van Lennep; die spreekt van orreten.
 10. naief = onnozel. Tillen = oplichten in het Bargoens.
 11. slims een geklofte jongen is een handige vent. gekloft = slim, handig; eigenlijk netjes gekleed; Kloffie komt van 't jiddisch keliphas= schaal, omhulsel.

12. sieranker = fraai gesmede versterking van het metselwerk van de gevel.
 13. aangetast anagram van as in erker.
 17. op aan. penose = wereld van de misdaad. Oorspr. uit hebr. parnosoh = beroep, kostwinning.
 19. uilen Het huis dat Rembrandt bewoonde staat in de Jodenbreestraat. Dwars op deze straat staat de Uilenburgerstraat.
 20. Hoorn Op de plaats van de huidige Dominicuskerk in de Spuistraat stond vroeger een schuilkerk: het Stadhuys van Hoorn. De gevelsteen is ingemetseld in het onderstuk van de toren in de Korte Kolksteeg.
 21. Perk = de dichter Jacques Perk.

De beide beste oplossingen waren afkomstig van een braintrust van van leerlingen bijgestaan door een oud-leerling en van een docente Het lot heeft de prijs toegewezen aan Hans de Moel cum suis.

JJH.

BOVENAL

DE WAARHEID

Gaaf dooreengepleurd
 in 't schenken
 van een ongeremde
 borrel
 lag de waarheid
 overdwars
 te zingen
 in de dove regen
 die opgewekt
 en onverdroten
 gotelings
 langsheen
 de vrome stoepen joeg.
 Als een blaadje ja,
 de waarheid
 wentelend in 't water.
 Welluidend ja,
 de waarheid
 stroelend
 zo pardoes
 't putje in.
 Verloren
 weg
 verdwenen.

Communicatie zijn twee
 vogeltjes die elkanders
 liedje zingen op een
 draad die onder stroom
 staat. v.

ODE

AAN EEN

JONG

TALENT.

De brakke geur
 van je otterziel
 stijgt
 als gifgas
 uit je domme mond.
 Burgerlijkheid
 walmt
 uit je poriën.
 Je pakkerige handjes
 - kleffe uitlopers
 van je hebbelijke
 lijf -
 grabbelen gretig
 in 't tonnetje
 van het ondermaatse.
 Je ogen
 - spiegels van
 de ziel -
 spreken
 de geneuchten
 van een varken.
 En als rook
 op een vuilstortplaats
 ver buiten de stad
 - vet, stinkend,
 penetrant en
 meeuweschreeuwend
 goor -
 die verwaten grijns
 op je
 huisvuilgezicht.

Kortom vriend,
 ik bedoel maar ...
 Je zult het
 ongetwijfeld
 heel ver brengen. v.

POGING TOT PLAGIAAT ??!!

Jullie interesse voor de wijze, waarop ouders met elkaar contact pogen te krijgen of te houden, verbaast me.

"Jullie" artikel: POGING TOT CONTACT-VERBREKING, getuigt bovendien van jullie waardering voor onze woordkeuze, zinsbouw en stelvaardigheid. Hele alinea's worden door jullie letterlijk aangehaald, Dat doet ons deugd!

Maar dan opeens, brengen jullie hier en daar veranderingen aan, worden er zinnen weggelaten en woorden toegevoegd. Ik heb daar wat vragen en opmerkingen bij.

Allereerst de toevoeging: GELUKKIG!

- Zijn jullie echt tevreden over de manier, waarop de leerstof wordt aangeboden aan jullie? Gelukkig!
- Spreekt de inhoud van de lessen jullie werkelijk aan en zien jullie er altijd de zin van in? Gelukkig!
- Zijn jullie dan ook nog "gelukkig" met de problemen, waar je in het voortgezet onderwijs mee te maken krijgt? Ikzelf zie problemen nooit als aanleiding om GELUKKIG! te roepen.

Dan wat betreft de eerste VERANTWOORDELIJKHEID VOOR DE OPVOEDING. Daarover stel ik geen vraag. Voor mij staat vast, dat die bij de ouders ligt. Verantwoordelijkheid voor je eigen doen en laten krijgen jullie steeds meer, maar niet voor je opvoeding.

OPVOEDEN is een wederzijdse beïnvloeding van mensen, bewust of onbewust. IEDEREEN, die je ontmoet, op welke manier dan ook, werkt eraan mee in positieve of negatieve zin, maar de OUDERS blijven verantwoordelijk en aansprakelijk. Zij behouden het recht en de plicht tot opvoeding. Of is het zo, dat ouders er alleen zijn om jullie te VOEDEN, te kleden en te huisvesten?

Over de LEERINHOUDEN stappen jullie heen. Die regel wordt overgeslagen. Vreemd! Licht daar niet juist een taak, een kans voor jullie? O nee, dat was allemaal GELUKKIG!

Om een PERSOONLIJKHEID te worden is VORMING en opvoeding nodig. Ouders hebben daar hun inbreng in. De school neemt een deel van de vorming op zich en jullie zelf werken er al of niet aan mee. Waarschijnlijk is dat afhankelijk van jullie OVERTUIGDE LEVENSVISIE. Jullie zullen vast niet allemaal dezelfde levensvisie hebben. Of toch? In een volgend Bolwerk verneem ik daar graag wat meer over.

In de periode van sterke groei naar volwassenheid zijn de indrukken, die thuis en op school worden opgedaan, van grote invloed. Daarover zijn jullie het roerend met ons eens. Dus tóch? een taak voor thuis, voor de OUDERS, al worden jullie ouder, (en vóór je het weet ouders).

In de daaropvolgende alinea's hebben jullie systematisch het woord "ouder" vervangen door "leerling". Alle taken, waarvoor de oudervereniging zich gesteld ziet, nemen jullie. op die veranderingen na, letterlijk over. Als jullie dat serieus menen, en daar ga ik vanuit, valt er voor jullie nog heel wat te doen en raken we eindelijk uit het dilemma, dat de leerlingenraad zich de laatste tijd slechts met veel moeite kon handhaven en waar maken. Of is de oudervereniging de hinderpaal bij het goed functioneren van de leerlingenvereniging?

Dat leid ik af uit de kop: POGING TOT CONTACT-VERBREKING. Met de ouders? Daarvoor hoeven jullie echt geen "pogingen" in het werk te stellen. CONTACT VERBREKEN, dat dóe je gewoon!

CONTACT MAKEN, lukt ook meestal wel, maar..

CONTACT HANDHAVEN, begrip voor elkaar opbrengen, naar elkaar toe groeien, het goede met elkaar voor hebben, door dik en dun, blijkt in de praktijk een veel moeilijker opdracht, zowel voor ouders en leerlingen op school als voor ouders en kinderen thuis.

Waar kiezen we voor?

Ongeacht jullie antwoord wens ik jullie alle succes met jullie werk ten bate van de leerlingenvereniging van jullie en ons Pius X Lyceum.

Mevr. H.A.A. Hoedemaker-van Eekelen.

NOG EVEN ZEUREN

Ongeveer een half jaar geleden heb ik in Bolwerk een verhaal gehouden over hoe leuk, hoe fijn, hoe goed en hoe aantrekkelijk zingen en in het bijzonder het lidmaatschap van het koor kan zijn.

Leuk, fijn, goed kan blijven staan, aantrekkelijk blijkt echter niet een juiste kwalificatie gezien het resultaat van een intensieve, bijna beschamend huilerige ronselcampagne in de bovenbouw. Het resultaat was minimaal. Toch is het voor het voortbestaan van het koor noodzakelijk dat er wat jonge, frisse aanplant bij komt. Ik weet alleen niet meer hoe ik dat nu moet aanpakken. In de loop van het jaar is zowat iedereen benaderd (wie nog niet gevraagd is mag het zeggen), sommigen noemen het, en misschien wel terecht: zeuren. Iedereen heeft het druk, geen zin, kan niet zingen, veel huiswerk, moet trainen of dansen.

Ik volsta met een paar zakelijke opmerkingen:

Repetities zijn in de pauze van 13.00-13.20 en wel op:
maandag voor de jongens
dinsdag voor de nieuwe meisjes
donderdag voor sopranen ("hoog")
vrijdag voor alten ("laag")

Het hele koor repeteert op dinsdagavond van 19.15 tot 21.15 uur. Er is géén contributie, het kost dus geen geld.

Vorige week is het koor begonnen aan de voorbereiding van de uitvoering, die het koor geeft in het kader van het 25-jarig jubileum van de school, eind van dit jaar.

Voor het koor, voor de dirigent én voor eventuele nieuwe leden is het beter de HELE voorbereiding mee te maken dan over een paar maanden met achterstand te moeten beginnen. Kom dus NU en het liefst in groepjes en niet in oktober.

Th. Tel.

PROEFWERKROOSTER JUNI 1980

	1 ^o kl.	2 ^o kl.	3 ^o kl.	4 VWO	4 HAVO	5 VWO
Ma 2/6	1 bi 2 gd	1 fa 2 bi	1 ne (3d.g.D) 2 st	1 bi 2 ee	1 ne(D) 2 ma	1 ma 2 bi
bi 3/6	1 ak 2 ne	1 en 2 ak	1 mu 2 wi (A.g.:D)	1 ne(D) 2 gr(D)/na	1 bi 2 gs	1 la(D)/et(D)/wt 2 ne(D)
wo 4/6	1 en 2 mu	1 du 2 gd	1 la/gd 2 na	1 st(D) 2 gd	1 ak 2 hr ^s (D)/wi(D)	1 we 2 ee(D)
wo 5/6	1 fa	2 gs	1 gs 2 du	1 la/et(D) 2 fa(D)	1 hr ^e 2 na(D)	1 st 2 gd
vr 6/6	2 wi (E.F.g.:D)	1 wi 2 ne	1 gr 2 en(D)	1 we(D) 2 ak	1 ee 2 gd	1 na(D) 2 gr
ma 9/6	1 gs	2 na	1 fa 2 ak	1 en(D) 2 gs	1 st(D) 2 hr ^s (D)	2 gs
bi 10/6	1 ne	2 la/mu	1 wi (3E)	1 o.g.(4A) 2 du(D)		2 ak

Tijden: 1. (09.20) - 10.10 - 11.00. uur
2. 11.20 - 12.10 - (13.00) uur.

Tijden tussen haakjes bij "dubbel" proefwerk

Lokalen:

1a 101 2a 124 3a 316 4a/ad 236 4g 303 5a(b) 331
1b 102 2c 200 3b 210 4ae 300 4h 305 5c(d) 332
1c 104 2d 202 3c 211 4af 302 4i 321 5d 326
1d 105 2g 203 3d 222 4c 237 4k 323 5e 327
1e 107 2h 205 3e 224 4d 238 4l 324 5f 333
1f 121 3g 225 4e 300 4m 324
1g 123 3h 226 4f 302

Voor Pieter Paschedag,

Waarde Pieter,

Elders in dit nummer, op pagina 10, staat jouw vraag om meer aandacht voor Amnesty International.

Ik wil je even zeggen dat ik ontzettend blij ben met die bijdrage van jou. Om verschillende redenen.

In de eerste plaats omdat A.I. hierdoor weer onder de aandacht gebracht wordt. Dat is duidelijk.

In de tweede plaats omdat je mij en ik denk ook vele anderen helpt om ondanks alles niet in een soort wanhoop te vervallen. Evenals jij heb ik die vertoning in de aula meegemaakt, zij het niet als toegesprokene maar als 'bewaker'. En evenals jij heb ik me geërgerd. Verschrikkelijk zelfs. Veel reacties van eerste en tweede klassers waren van zo'n treurigmakende stompzinnigheid dat ik me vertwijfeld afvroeg of het nog wel mogelijk is een spoortje interesse bij leerlingen los te maken voor iets waar ze niet onmiddellijk zélf beter van worden. Ik vond die reacties in de aula echt onheilspellend, d.w.z. weinig goeds voorspellend voor de wereld van morgen.

Als ik dan ook blij ben met jouw reactie in Bolwerk dan is dat omdat daaruit blijkt dat er onder de eerste en tweede klassers gelukkig ook nog kinderen zitten die in de gaten hebben dat er iets verschrikkelijk scheef zit als er zo beneden peil gereageerd wordt op de ellende van anderen. Die ontdekking geeft me moed en doet me zeggen dat we door moeten gaan op de - die bewuste dag - ingeslagen weg. Omdat alles nog niet verloren is. Begrijp je? En tenslotte - ten derde - ben ik erg blij met je bijdrage omdat deze op een voorbeeldige wijze laat zien hoe je door heel gewoon en eenvoudig te zeggen wat je denkt - en dat dan op papier te zetten -, toch iets heel belangrijks doet. Je beïnvloedt anderen, zet ze aan het denken, helpt ze hun mening te vormen, bemoedigt ze enz. enz.

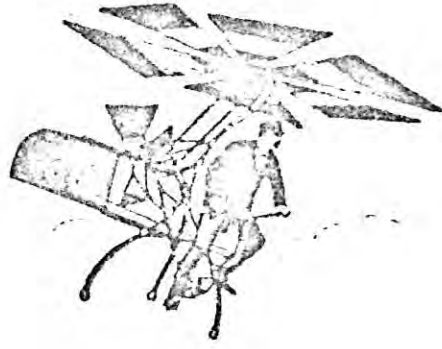
Kortom Pieter, bedankt, hartstikke bedankt.

l.v.

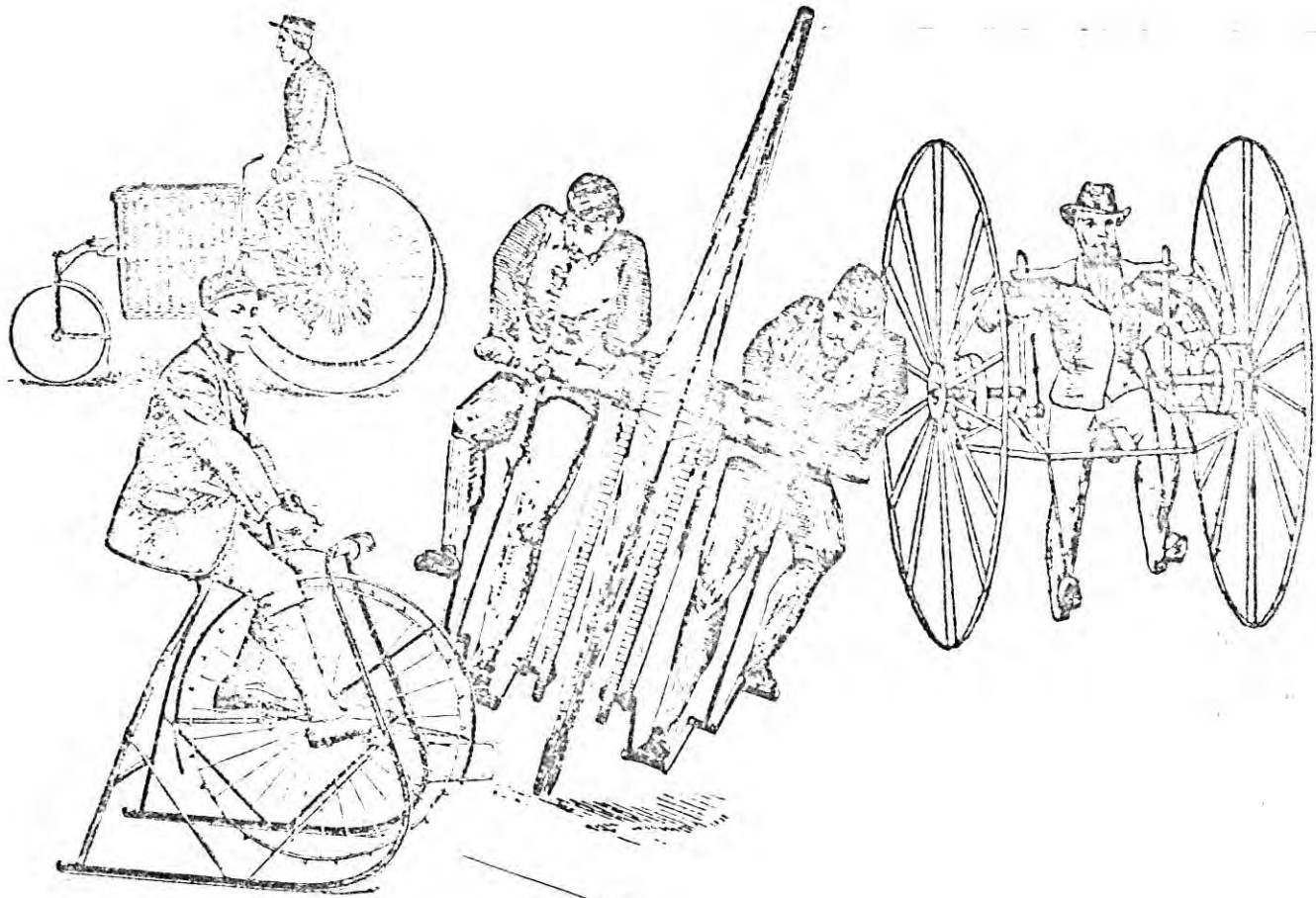
K E R N B E W A P E N I N G

Van Marcel Möller die elders in dit nummer samen met Ronald van der Horst blikken terug werpt, ontving ik een even gedegen als uitgebreid en lezenswaardig artikel inzake kernbewapening.

Daar het hoofd van de meesten in dit vergevorderd uur doorgaans niet meer naar andere zaken dan vakantie staat leek het me beter dit artikel te bewaren tot de volgende jaargang. We hebben dan tegelijk een goede start. l.v.

FIETSEN RALLY
OP MAANDAG
23 JUNI

AANMELDEN IN DE KLEINE PAUZE BIJ DE HEER
HOENDERDOS. EIGEN BIJDRAGE FL. 3,-